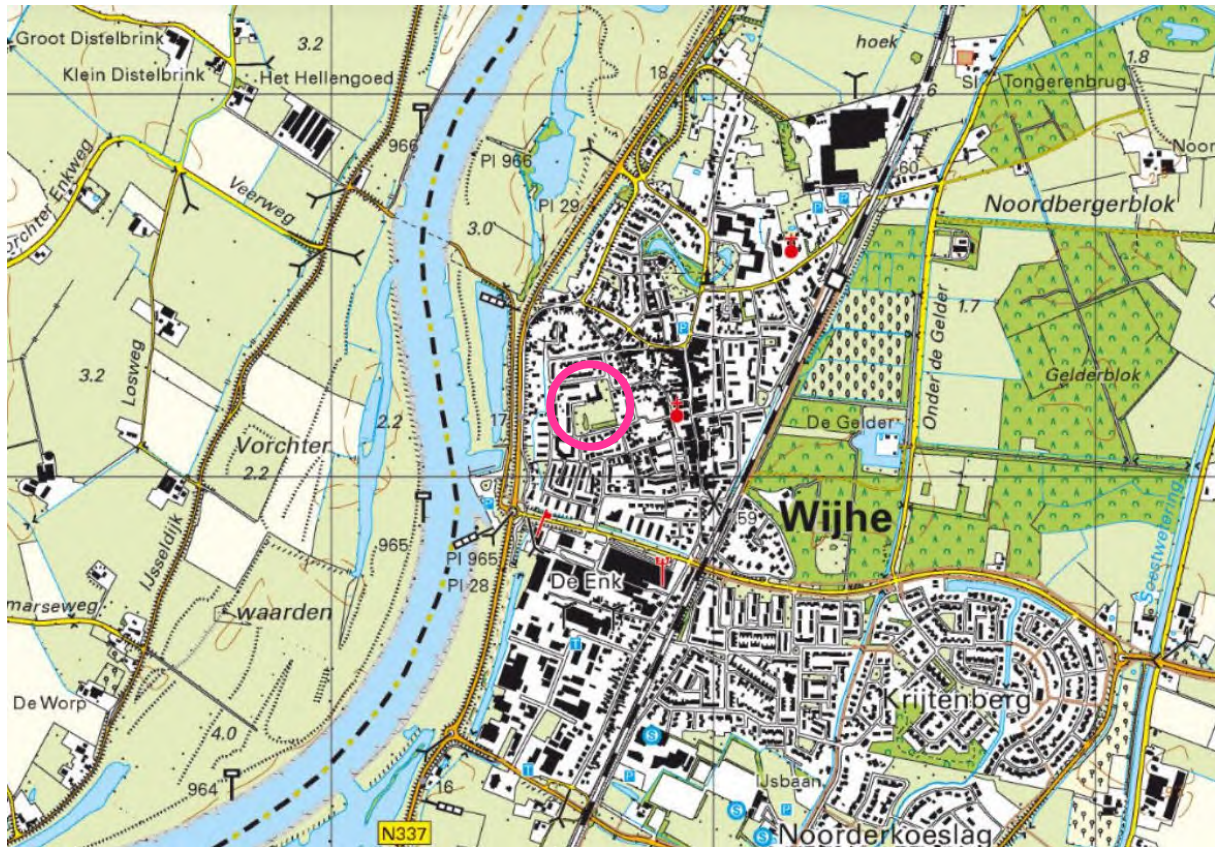

Plan van Aanpak Tellegenschool Wijhe Omgang met gewone dwergvleermuis, egel en steenmarter

Plan van Aanpak Tellegenschool Wijhe Omgang met gewone dwergvleermuis, egel en steenmarter

BEMOG | Projekt
Ontwikkeling

 NIKKELS

Opdrachtgever: Bemog-Nikkels ontwikkelingscombinatie Vof
Postbus 30200
8003 CE Zwolle

Datum: 1 maart 2023

Status: **Definitief**

Uitvoering: Foreest Groen Consult B.V.
Van Pallandtlaan 10
6998 AW Laag-Keppel
T 0314 642221
E-mail info@foreestgroenconsult.nl
[Http://www.foreestgroenconsult.nl](http://www.foreestgroenconsult.nl)

INHOUD

Pagina

1	INLEIDING	5
2	Het project	6
2.1	Plangebied	6
2.2	Adres	7
2.3	Naam aanvrager	7
2.4	Werkzaamheden en planning	8
2.4.1	Beschrijving van de werkzaamheden	8
2.4.2	Werkwijze van de werkzaamheden	9
2.4.3	Planning van de werkzaamheden	9
3	Aanvullend onderzoek	10
3.1	Locatie van onderzoek	10
3.2	Huismus en gierzwaluw	11
3.3	Vleermuizen	11
3.4	Egel	11
3.5	Steenmarter	11
3.6	Samengevat	11
4	Effecten en mitigerende maatregelen	13
4.1	De ontheffing van verbodsbepalingen	13
4.1.1	Vleermuizen	13
4.1.2	Egel	14
4.1.3	Steenmarter	14
4.2	Plan van aanpak in het kort	14
4.2.1	Voor de start van de bouwwerkzaamheden	14
4.2.2	Fase van de bouw	14
4.2.2.1	Gewone dwergvleermuis	14
4.2.2.2	Egel	14
4.2.2.3	Steenmarter	15
4.2.3	Na uitvoering van de bouwwerkzaamheden	15
4.2.4	Algemeen	15
4.3	Gevolgen voor functionaliteit	15
4.3.1	Gewone dwergvleermuis	15
4.3.2	Egel	15
4.3.3	Steenmarter	15
4.4	Mitigerende maatregelen	16
4.4.1	Gewone dwergvleermuis	16
4.4.1.1	Preventieve maatregelen	16
4.4.1.2	Tijdelijke locaties zomerverblijven	16
4.4.1.3	Fase van onderhoud	16
4.4.1.4	Permanente verblijfplaatsen	16
4.4.2	Egel en steenmarter	18
4.4.2.1	Preventieve maatregelen	18
4.4.2.2	Plaatsing verblijven	18

4.4.2.3	Verwijderen beplanting voor de egel	19
4.4.2.4	Ongeschikt maken schoolgebouw voor de steenmarter.....	19
4.4.2.5	Na de bouw.....	19
5	De wet	20
5.1	Doel van het project.....	20
5.2	Alternatieven/ andere bevredigende oplossing	20
5.3	Wettelijk belang	20
5.3.1	Vleermuis	20
5.3.2	Egel	21
5.3.3	Steenmarter	21
5.4	Staat van instandhouding.....	22
5.4.1	Gewone dwergvleermuis	22
5.4.2	Egel	23
5.4.3	Steenmarter	25
6	Werk protocol	26
6.1.1	Maatregelen voor 15 februari 2022.....	26
6.1.2	Maatregelen voor sloop	26
6.1.3	Na ontvangen van de ontheffing.....	26
6.1.4	Maatregelen algemeen	26
7	Begeleiding en communicatie	27
8	Advies	28
8.1	Intrinsieke waarde.....	28
8.2	Invloed weer.....	28
8.3	Broedvogels.....	28
9	Literatuur.....	29
	Bijlage 1 artikel 3.69 bouwbesluit.....	30
	Bijlage2: Quicksan en nader natuuronderzoek.....	31
	Bijlage 3: Locaties tijdelijke vleermuizenkasten.....	33

1 INLEIDING

In opdracht van de Gemeente Olst-Wijhe is dit plan van aanpak opgesteld voor het waarborgen van de verblijfsmogelijkheden van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), egel (*Erinaceus europaeus*) en steenmarter (*Martes foina*) in het plangebied bij de Tellegenschool in Wijhe. De school en de planlocatie zijn in een eerder stadium onderzocht.

De basis van dit plan van aanpak wordt gevormd door het nader onderzoek:

- Quicksan natuurtoets Tellegenschool, Wijhe, Eco Groen, 7 oktober 2021;
- Natuurtoets Tellegenschool, Wijhe, Eco Groen, 31 augustus 2022.

De gemeente heeft het voornemen om het voormalig schoolgebouw te slopen en op deze locatie woningbouw te realiseren van 25 woningen. Hierbij wordt de parkachtige omgeving behouden en de biodiversiteit bevorderd.

De realisatie staat gepland voor de periode september 2023 – september 2027.

Dit plan van aanpak opgesteld door K. Oelemans MSc werkzaam als ecooloog bij Foreest Groen Consult BV.

2 Het project

2.1 Plangebied

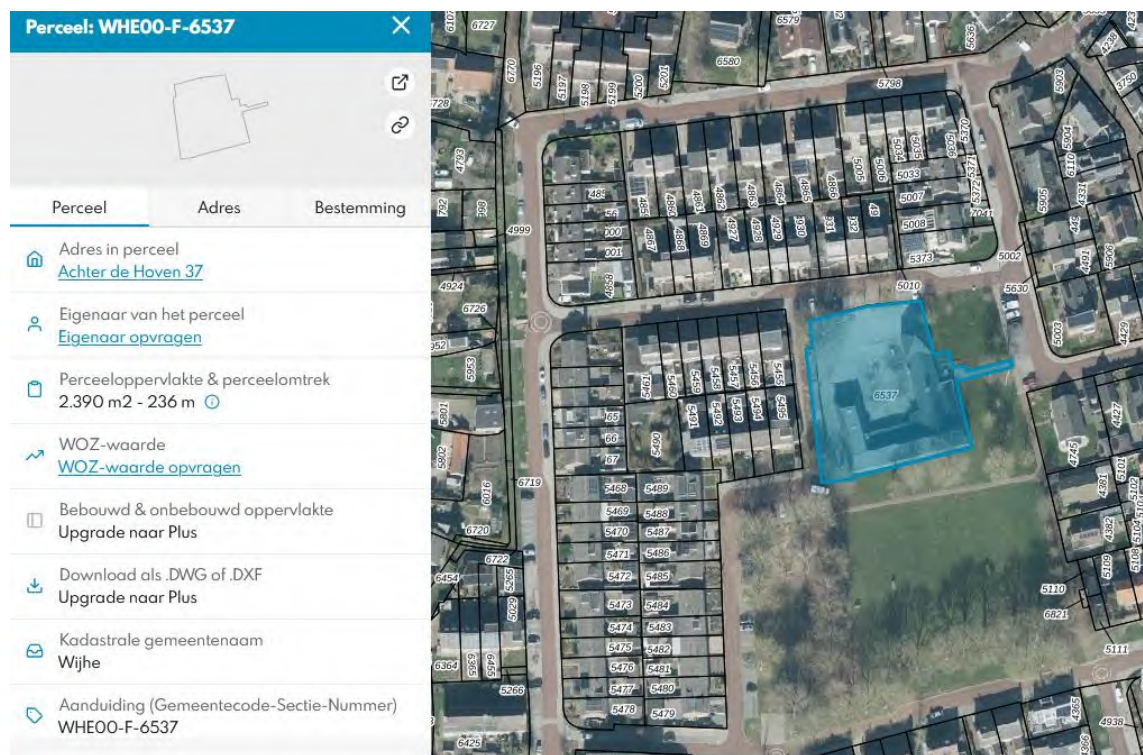
Afbeelding 1: de ligging van het plangebied. De school met aanliggend park is met een zwarte stippellijn aangegeven.

Het plangebied is centraal gelegen in Wijhe tussen de Nijlandstraat, de Kupe en Achter de Hoven. Het gebied omvat de school, het bijbehorende plein, gazon en groengebied. De school betreft één bouwlaag met kap, grotendeels met een pannendak en delen met plat dak. Het plangebied ligt op 160 meter van Natura 2000 gebied Rijntakken, hier is een Aerius berekening voor uitgevoerd.

2.2 Adres

Het plangebied bestaat uit de Tellegenschool en aanliggend groengebied. De Tellegenschool aan Achter de Hoven 37 wordt als aanduiding gebruikt.

Straat: Achter de Hoven 37
Postcode 8131 CP
Plaats: Wijhe
Gemeente; Gemeente Olst-Wijhe
Provincie: Overijssel
Coördinaten: 52.3885149, 6.1318658
Kadastraal bekend: WHE00-F-6537

2.3 Naam aanvrager

Nikkels Bouwbedrijf B.V.
Zuiderlaan 1
7391 TZ Twello
Projectleider: de heer W. Visschers

2.4 Werkzaamheden en planning

2.4.1 Beschrijving van de werkzaamheden

Tellegenschool

Sloop van het schoolgebouw
Nieuwbouw negen woningen

Park

Nieuwbouw negen appartementen
Vergroening en verhogen biodiversiteit

Afbeelding 2: de ligging van het plangebied (rood omlijnd) in de huidige situatie. Bron: National Georegister, Natuurtoets Eco Groen.

Afbeelding 3: Voorgenomen ontwikkeling (concept) met 16 woningen op het terrein van de voormalige school en een appartementencomplex met 9 appartementen op het parkterrein. Bron: Gemeente Olst-Wijhe, 2022.

2.4.2 Werkwijze van de werkzaamheden

Vooruitlopend op de realisatie zijn de tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuizen aangebracht. Ook zijn de nieuwe verblijfplaatsen voor de egel en steenmarter gerealiseerd. Ongeschikt maken van de school gebeurt na ontvangst van de ontheffing. De beplanting rondom de school wordt verwijderd voor de winterrust van de egel. Vervolgens wordt de school ongeschikt gemaakt voor de steenmarter door het open maken van de panelen. Na de sloop van de school kan er gebouwd worden. De egel- en steenmarterverblijven blijven intact, ook nadat alle werkzaamheden klaar zijn.

2.4.3 Planning van de werkzaamheden

In september 2023 wordt gestart met de werkzaamheden nadat een ontheffing van de Wet natuurbescherming is verkregen.

Het ongeschikt maken voor de gewone dwergvleermuis is daarom pas voorzien in de periode 1 september – 15 oktober of 15 april – 15 mei. De periode 15 april- 15 mei is alleen mogelijk indien de beplanting rondom de school voor 1 november is verwijderd en de school voor de steenmarter is afgesloten. Is dit niet mogelijk dan kan de school pas tussen 1 september en 15 oktober 2024 ongeschikt worden gemaakt.

Het weghalen van eventuele beplanting is voorzien van 1 september – 1 november 2023, om de egel zo min mogelijk te verstoren.

De school wordt ongeschikt gemaakt voor de steenmarter na het weghalen van de beplanting van 1 september – 1 november 2023.

3 Aanvullend onderzoek

In 2021 is gestart met een quickscan natuuronderzoek. Op basis van de resultaten van de quickscan is het nader onderzoek uitgevoerd.

Het nader onderzoek is uitgevoerd conform:

- Kennisdocument huismus van BIJ12;
- Kennisdocument gierzwaluw van BIJ12;
- Vleermuisprotocol 2021 en kennisdocument vleermuis van BIJ12.

De resultaten van het nader onderzoek zijn gerapporteerd in de rapportage: "Natuurtoets Tellegenschool, Wijhe, Eco Groen, 31 augustus 2022". Deze is opgenomen in bijlage 3. Hieronder staan de resultaten van het nader onderzoek kort samengevat.

3.1 Locatie van onderzoek

Afbeelding 4: Het plangebied (rood omlijnd) in Wijhe west.

3.2 Huismus en gierzwaluw

Bij het onderzoek zijn geen huismussen en/ of gierzwaluwen aangetroffen. Voor deze soorten is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

3.3 Vleermuizen

Bij het onderzoek is één zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis aangetroffen in de school. Deze bevindt zich in de spouwmuur aan de zuidelijke zijde van de school en is toegankelijk via een open stootvoeg achter de regenpijp. Er zijn geen essentiële foerageergebieden en/ of vliegrouten aangetroffen. Bij de werkzaamheden gaat één zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis verloren, hiervoor dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

3.4 Egel

Bij het onderzoek zijn geen egels waargenomen. Bij de uitvoering wordt groen terug geplaatst. Er kan echter niet worden uitgesloten dat er een potentiële verblijfplaats van de egel wordt beschadigd of vernield. Voor de egel dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

3.5 Steenmarter

Bij het onderzoek zijn geen steenmarters waargenomen. Er is later echter melding gemaakt van overlast. Tijdens de aanvullende inspectie is een rustplaats van de steenmarter vastgesteld in het isolatiemateriaal van de dakplaten van de school. Voor de steenmarter dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

3.6 Samengevat

In de onderstaande tabel zijn de resultaten van het onderzoek samengevat weergegeven.

Tabel 1: samenvatting resultaten nader onderzoek.

Soort	Verblijfplaatsen	Zomerverblijf	Kraamverblijf	Paarverblijf	Winterverblijf
Gewone dwergvleermuis		1	0	0	0
Egel	1				
Steenmarter	1				

Afbeelding 5: Locaties van het waargenomen zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis (groen), de rustplaats van de steenmarter (blauw) en potentieel foerageergebied van de egel (blauw gearceerd).

4 Effecten en mitigerende maatregelen

4.1 De ontheffing van verbodsbepalingen

De onderstaande tabel geeft de soort en verbodsbepalingen weer die mogelijk worden overtreden en waarvoor een ontheffing wordt aangevraagd.

Tabel 2: verbodsbepalingen en wettelijke grondslag.

Soort	Verboden	Belang
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	3.5 lid 2 <ul style="list-style-type: none"> Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren. 	3.8 5b 3° in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
Gewone dwergvleermuis (<i>Pipistrellus pipistrellus</i>)	3.5 lid 4 <ul style="list-style-type: none"> Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen 	3.8 5b 3° in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>)	3.10 lid 1b <ul style="list-style-type: none"> de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen 	3.10 2a in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde;
Steenmarter (<i>Martes foina</i>)	3.10 lid 1b <ul style="list-style-type: none"> de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen 	3.10 2a in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden of van kleinschalige bouwactiviteiten, met inbegrip van het daarop volgende gebruik van het gebied of het gebouwde;

4.1.1 Vleermuizen

3.5 lid 2 De werkzaamheden hebben nooit tot doel vleermuizen te verontrusten. Door dit op een zorgvuldige wijze uit te voeren worden de vleermuizen met ‘zachte’ hand uit het pand verwijderd.

3.5 lid 4 Van het aantasten of vernietigen van één of meer voortplantingsplaatsen is sprake indien het gebouw niet meer toegankelijk is. Bij de sloop van het gehele pand is het onvermijdelijk dat tijdelijk een zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis niet beschikbaar is. Hierdoor ontstaat, tijdelijk, een overtreding van verbodsartikel 3.5 lid 4.

4.1.2 Egel

Artikel 3.10 lid 1b Er kan niet worden uitgesloten dat potentiële vaste verblijfplaatsen van de egel worden beschadigd of vernield. In de plannen is het terugbrengen van groen opgenomen. Het kan niet worden uitgesloten dat tijdelijk een potentiële vaste verblijfplaats niet beschikbaar is. Hierdoor ontstaat, tijdelijk, een overtreding van verbodsartikel 3.10 lid 1b.

4.1.3 Steenmarter

Artikel 3.10 lid 1b Bij de sloop van het gehele pand is het onvermijdelijk dat de vaste rustplaats van de steenmarter niet meer toegankelijk is. Hierdoor ontstaat, tijdelijk, een overtreding van verbodsartikel 3.10 lid 1b.

4.2 Plan van aanpak in het kort

4.2.1 Voor de start van de bouwwerkzaamheden

- Vooruitlopend op de ontheffingsaanvraag zijn 4 tijdelijke vleermuiskasten opgehangen;
- Aanbrengen van 2 egelverblijven;
- Aanbrengen van 2 steenmarterverblijven;

4.2.2 Fase van de bouw

4.2.2.1 Gewone dwergvleermuis

Ongeschikt maken van verblijven gewone dwergvleermuis na ontvangst ontheffing:

- Tijdig ongeschikt maken van verblijven, minimaal 5 dagen voorafgaande aan de werkzaamheden;
- Het ongeschikt maken spouwmuren door plaatsen van “exclusionflaps”;
- Controle op effectiviteit, minimaal 5 dagen na het ongeschikt maken;
- Geen verlichting bij tijdelijke verblijven;
- Bescherming tijdelijke verblijven.

Periode ongeschikt maken:

- 1 september – 15 oktober 2023 of 15 april – 15 mei 2024;
- Nacht temperatuur boven 10 graden Celsius.

Aanbrengen permanente verblijven:

- Aanbrengen van 4 permanente zomerverblijven voor vleermuizen in de kopse gevels van de te bouwen woningen;
- Geen verlichting bij permanente verblijven in de gevel.

4.2.2.2 Egel

- Na ontvangst van de ontheffing verwijderen beplanting naast de school en waar nodig in het aanliggende park. In de periode 1 september – 1 november 2023.

4.2.2.3 Steenmarter

- Na ontvangst van de ontheffing ongeschikt maken van het schoolgebouw (verwijderen panelen, beplanting, objecten tegen gebouw, open maken gebouw). Let op! De beplanting dient verwijderd te worden in de periode 1 september – 1 november 2023 i.v.m. aanwezigheid van de egel;
- Controle aanwezigheid 2 dagen na het ongeschikt maken;
- Afgeven natuurvrijverklaring en bevindingen vastleggen in het logboek. Direct na deze 2 dagen start met sloop.

4.2.3 Na uitvoering van de bouwwerkzaamheden

- Permanente verblijven egel en steenmarter blijven behouden;
- Egel vriendelijk inrichten buitenrichting na werkzaamheden;
- Verwijderen tijdelijke kasten vleermuizen. Let op! Ook hier weer de periode van uitvoering aanhouden en de kasten tijdig ongeschikt maken. Dit betekent 6 maanden nadat het laatste permanente verblijf is aangebracht ofwel in de periode 15 april – 15 mei ofwel 15 augustus - 15 oktober.

4.2.4 Algemeen

- De werkzaamheden moeten worden begeleid door een deskundige op het gebied van vleermuizen, egel en steenmarter.

4.3 Gevolgen voor functionaliteit

4.3.1 Gewone dwergvleermuis

Door de sloop gaat één zomerverblijf van de gewone dwergvleermuis verloren. Door het realiseren van nieuwe tijdelijke en permanente verblijfplaatsen conform het kennisdocument gewone dwergvleermuis van BIJ12 heeft de gewone dwergvleermuis, voor, tijdens en na de werkzaamheden de beschikking over voldoende plaatsen waar de soort kan verblijven.

De omgeving wordt groen ingedeeld. Het park betreft geen essentieel foerageergebied en zal er betreft potentieel foerageren enkel op vooruitgaan.

4.3.2 Egel

Door de werkzaamheden kan niet worden uitgesloten dat er een verblijfplaats van de egel verloren gaat. Door het realiseren van twee nieuwe permanente verblijfplaatsen heeft de egel voor, tijdens en na de werkzaamheden de beschikking over voldoende plaatsen waar de soort kan verblijven. Na de werkzaamheden wordt de planlocatie groen en egel vriendelijk ingericht, hier zal de egel gebruik van maken. Tijdens de werkzaamheden blijft het meeste huidig groen behouden. Het effect van het (tijdelijk) verdwijnen van een deel van de buitenruimte is dusdanig gering dat hier geen essentieel leefgebied door verloren gaat.

4.3.3 Steenmarter

Door de werkzaamheden gaat één rustplaats van de steenmarter verloren. Dit is één van de ca 10-20 verblijfplaatsen die een steenmarter normaliter in zijn territorium heeft. Door het realiseren van twee nieuwe verblijfplaatsen heeft de steenmarter voor, tijdens en na de werkzaamheden de beschikking over voldoende plaatsen waar de soort kan verblijven. Het effect van het (tijdelijk) verdwijnen van een deel van de buitenruimte is dusdanig gering dat hier geen essentieel leefgebied door verloren gaat.

4.4 Mitigerende maatregelen

Tabel 3: overzicht maatregelen en effecten.

Soort	Vermijden gevoelige perioden	Tijdelijke mitigatie	Ongeschikt maken	Permanente mitigatie
Gewone dwergvleermuis 1 zomerverblijf	De werkzaamheden worden in de minst kwetsbare periode uitgevoerd	Plaatsen van 4 tijdelijke voorzieningen.	Periode 1 september – 15 oktober 2023	Aanbrengen van 4 kasten in de gevels van de nieuwe woningen
Egel	De werkzaamheden worden in de minst kwetsbare periode uitgevoerd	n.v.t. direct plaatsen permanente verblijven	1 september – 1 november 2023	Aanbrengen van 2 verblijven in de beplanting die blijft behouden, locatie egel vriendelijk inrichten
Steenmarter	De werkzaamheden worden in de minst kwetsbare periode uitgevoerd	n.v.t. direct plaatsen permanente verblijven	1 september – 1 november 2023	Aanbrengen van 2 verblijven in de beplanting die blijft behouden

4.4.1 Gewone dwergvleermuis

4.4.1.1 Preventieve maatregelen

- Voor het zomerverblijf zijn vooruitlopend op de ontheffingsaanvraag 4 tijdelijke vleermuiskasten rondom de locatie opgehangen. Deze locaties zijn ook weergegeven in bijlage 4;
- Na ontvangst van de ontheffing wordt de school ongeschikt gemaakt voor de gewone dwergvleermuis door plaatsen van exclusion flaps op de in en uitvlieg openingen.

4.4.1.2 Tijdelijke locaties zomerverblijven

De locaties van de tijdelijke verblijven zijn weergegeven in bijlage 4. De 4 tijdelijke vleermuizenkasten zijn geplaatst op 30 augustus 2022. Het betreft het type kast: Beaumaris Midi van Vivara.

4.4.1.3 Fase van onderhoud

- Ongeschikt maken van de school voor de vleermuis na ontvangst van de ontheffing in de periode 15 april – 15 mei 2023 (of 1 september – 15 oktober 2023).
- Controle op aanwezigheid van vleermuizen 5 dagen na het ongeschikt maken;
- Afgeven natuurvrijverklaring;
- Vastleggen bevindingen in het logboek.

4.4.1.4 Permanente verblijfplaatsen

Voor de gewone dwergvleermuis dienen 4 permanente vleermuisvoorzieningen te worden aangebracht in de te bouwen woningen.

Hiervoor wordt de luchtsouw in de vier kopgevels tussen de isolatielaag en de buitenmuur 3 cm dik uitgevoerd. Tussen de buitenmuur en de isolatielaag wordt, strak op de isolatielaag, een fijn kunststof gaas aangebracht. Dit gaas fungeert als griplaag. In elke kopgevel wordt een vlak van 2 x 2 meter op deze wijze geschikt gemaakt. De hoogte in de spouw boven ligt de 3 meter. Elk verblijf wordt voorzien van twee open stootvoegen ongeveer halverwege het vlak van 2 x 2 meter. De openstootvoegen zijn 2 cm breed en 5 cm hoog.

Het gaas dat gebruik gaat worden als griplaag is:

- TOP7EVEN PP5230 kunststof gaas (25m/1m) of
- TOP7EVEN PE5016 kunststof gaas (25m/0.5m)
- <https://www.topzeven.com/product/pp-gaas-5230-rol-25-x-1m/>
- <https://www.topzeven.com/product/pe-gaas-5016-rol-25-x-0-5m/>

Dit type is vermeld in de: "MITIGATIECATALOGUS GEBOUWBEWONENDE SOORTEN Leidraad natuurinclusief versterken, bouwen, renoveren en verduurzamen Centrum Veilig Wonen"

De locatie van de aangegeven voorzieningen wordt gebruikt voor het aanbrengen voor de griplaag van gaas.

Locatie permanente voorzieningen

Gezien het ontwerp van de huizen of appartementen nog niet definitief is, kan nog geen definitieve locatie van deze verblijven worden toegekend. De onderstaande afbeelding geeft een voorstel voor de locaties van de te plaatsen voorzieningen: op minimaal 3 meter hoogte op de kopse gevels van de woningen.

Afbeelding 6: de voorgestelde locaties van de ingemetselde permanente kasten (geel).

4.4.2 Egel en steenmarter

4.4.2.1 Preventieve maatregelen

- Aanbrengen van twee egelverblijven in delen van de vegetatie die behouden blijft voorafgaande aan de sloop;
- Aanbrengen van twee steenmarterverblijven in delen van de vegetatie die behouden blijft voorafgaande aan de sloop;
- Na ontvangst van de ontheffing het verwijderen van de beplanting 1 september – 1 november.

4.4.2.2 Plaatsing verblijven

De 2 egelverblijven en 2 steenmarter verblijven dienen geplaatst te worden in beplanting die aanwezig is voor de werkzaamheden en behouden blijft. Voor beide diersoorten wordt het type ZK EM 01 Egel- en marterkast van Vivara Pro aangeraden. Deze verblijven dienen voor het weghalen van de overige beplanting geplaatst te worden. De plaatsing is in dicht begroeide vegetatie. Tijdens de werkzaamheden worden hekken om deze verblijven geplaatst, zo dat de egel en steenmarter wel kunnen passeren maar de verblijfplaats niet verstoord kan worden (minimaal 10 cm boven het maaiveld).

De egel- en steenmarterverblijven op het plangebied blijven na de werkzaamheden staan. Dit zijn permanente voorzieningen. Door de positie in de vegetatie staan deze verblijven goed gepositioneerd en lopen ze geen gevaar bij de bouwwerkzaamheden.

Gezien het ontwerp van de huizen of appartementen nog niet definitief is, kan nog geen definitieve locatie van deze verblijven worden toegekend. De onderstaande afbeelding geeft een voorstel voor de locaties van de te plaatsen egel- en steenmarterverblijven

Afbeelding 7: de voorgestelde locaties van de te plaatsen egel- en steenmarterverblijven (oranje), weergegeven in de huidige situatie (links) en toekomstige situatie (rechts). De verblijven blijven op dezelfde plaats, er is gelet op aanwezigheid van vegetatie in beide situaties.

4.4.2.3 Verwijderen beplanting voor de egel

De beplanting op het terrein dient handmatig verwijderd te worden zodat er goed zicht is op eventuele aanwezige egels. Dit vindt plaats van 1 september – 1 november 2023 na de periode met jongen, voor de winterslaap. Nadat er is gecontroleerd dat er geen verblijven aanwezig zijn, kunnen stobben worden verwijderd met zwaar materieel.

4.4.2.4 Ongeschikt maken schoolgebouw voor de steenmarter

Voor de sloop van het schoolgebouw dient deze ongeschikt te worden gemaakt door:

- Het verwijderen van de panelen tussen ramen;
- Het verwijderen van alle beplantingen. Let op! Dit dient uitgevoerd te worden van 1 september – 1 november i.v.m. aanwezigheid van de egel;
- Het verwijderen van alle objecten die tegen het gebouw aan staan;
- Het moet onmogelijk worden voor de steenmarter binnen te komen;
- Pannen, gevelbekleding en verlaagde plafonds worden handmatig verwijderd zodat het dier geen afgesloten plek meer vindt en merkt dat de plek wordt verstoord;
- Controle op aanwezigheid van de steenmarter 2 dagen na het ongeschikt maken;
- Afgeven natuurvrijverklaring;
- Vastleggen bevindingen in het logboek;
- Direct na deze 2 dagen start met sloop (om terugkomst steenmarter te voorkomen).

4.4.2.5 Na de bouw

Na de bouw worden enkele maatregelen genomen om het leefgebied van de egel en steenmarter te herstellen:

- De vier geplaatste kasten blijven staan;
- De buitenruimte worden egel vriendelijk ingericht;
- Eventuele nieuwe schuttingen worden voor de egel 'passeerbaar' aangelegd, 10 cm boven het maaiveld of met openingen voor de egel;
- Bewoners worden geïnformeerd over het belang van groene elementen en het 'passeerbaar' houden van de tuinen voor de egel;
- Beschikbaar stellen van 2 egel verblijven voor bewoners;
- Onderhoud nieuwe hagen en overhoekjes openbare ruimte door gemeente;
- Onderhoud van de nieuwe egel- en steenmarterverblijven door de gemeente.

In de buitenruimte worden zoveel mogelijk inheemse soorten toegepast zodat de vegetatie voedsel oplevert en schuilgelegenheid biedt bij gevaar. Schuttingen en hekken worden hoger aangelegd. Door deze 10 cm boven het maaiveld te laten stoppen, kunnen egels na de bouw van de woningen weer in de tuinen komen. Er kan ook voorlichting worden gegeven aan bewoners omtrent egel vriendelijke tuinen. Voor bewoners die zelf iets voor de egel willen betekenen zijn twee egelverblijven beschikbaar die de bewoners zelf in de tuin kunnen plaatsen. Dit is een extra maatregel ten opzichte van de in het plangebied geplaatste verblijven.

Na de ontwikkeling moet de algemene buitenruimte worden onderhouden. Dit gebeurt door een groenaannemer in opdracht van de gemeente Olst-Wijhe. Door de keuze van de soorten is het beheer extensief wat het gebruik van het gebied door de egel ten goede komt.

Voor de verblijven geldt dat de verblijven goed ingepakt moeten zijn door vegetatie. Gaan er struiken rondom de verblijven dood, dan moeten deze opnieuw worden ingeboet.

5 De wet

5.1 Doel van het project

Het doel van het project is het bouwen van duurzame en goed geïsoleerde woningen. Hiermee wordt invulling gegeven aan het klimaat akkoord. Gasloze en goed geïsoleerde woningen zijn onderdeel van dit akkoord. De nieuwe woningen verkrijgen energie label A. Hiernaast wordt er door de bouw van extra woningen een bijdrage geleverd aan het oplopende woningtekort. De buitenruimte wordt groen ingericht met oog op biodiversiteit. Deze inrichting is nog nader te bepalen.

5.2 Alternatieven/ andere bevredigende oplossing

Alternatieve locaties zijn niet voorhanden. De aangetroffen soorten bevinden zich in de bestaande school en omliggend groen. Dit is niet te verplaatsen. De school is ook niet voor hergebruik geschikt. Ook bij een grootschalige renovatie van de school gaan deze verblijven verloren.

Bij de sloop van het schoolgebouw en herinrichting is zoveel mogelijk rekening gehouden met het ontwikkelen van de groene ruimte. Er wordt zoveel mogelijk groen behouden, en bij geplant ter bevordering van de biodiversiteit. Bij de sloop van de school is het verdwijnen van het gewone dwergvleermuis en steenmarter verblijf onvermijdelijk. Voor beide soorten worden nieuwe permanente voorzieningen aangebracht.

Er wordt zo veel mogelijk gewerkt buiten de kwetsbare perioden van de aangetroffen soorten. Door het tijdig ongeschikt maken voor de gewone dwergvleermuis en aanbrengen van permanente verblijven voor de egel en steenmarter, kan in september worden gestart met het verwijderen van de beplanting rondom de school. Er wordt gewerkt in de minst actieve periode van vleermuizen en buiten de meest kwetsbare periode, de kraamtijd. Werkzaamheden vinden plaats nadat de egel jongen heeft gekregen en voor de winterrust. Er is geen alternatieve planning mogelijk die beter buiten de kwetsbare periode werkt van deze soorten.

De planning is gericht op het voorkomen van verstoring van de gewone dwergvleermuis, egel en steenmarter. De periode van gebruik van zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis wordt ontweken. Ongeschikt maken van de beplanting die moet worden verwijderd voor de egel gebeurt na het krijgen van jongen en voor de winterslaap. Zo wordt de egel zo min mogelijk verstoord. Ongeschikt maken van de school voor de steenmarter gebeurt ook in de minst kwetsbare periode. Er is geen alternatieve planning mogelijk.

5.3 Wettelijk belang

5.3.1 Vleermuis

Wettelijke grondslag 3.8 5b 3°

Bouw van de woningen is van maatschappelijk belang. Bouw van extra goed geïsoleerde woningen is van belang om de huizencrisis tegen te gaan. Hiernaast worden er maatregelen getroffen om de biodiversiteit op de planlocatie te verhogen door aanbreng van extra groen.

De permanente en tijdelijke kasten worden door gewone dwergvleermuizen gebruikt. Door de voorzieningen in verschillende richtingen aan te brengen wordt verder ingespeeld op klimatologische omstandigheden. De dieren zullen deze voorzieningen snel vinden en gaan gebruiken. Hierdoor beschikt de plaatselijke populatie van de gewone dwergvleermuis over voldoende en diverse mogelijkheden om een verblijfplaats te vinden voor, tijdens en na de werkzaamheden.

5.3.2 Egel

Wettelijke grondslag 3.10 2a

De bouw van nieuwe woningen en verhogen van biodiversiteit in dorpen is van groot maatschappelijk belang. Bouw van extra woningen is nodig om van voldoende huisvesting te kunnen voorzien voor inwoners. Vergroten van biodiversiteit leidt tot een beter (natuurlijk) leefmilieu.

Voor de egel zijn twee alternatieve verblijven ingericht. De groene omgeving blijft hier intact. Deze nieuwe voorzieningen zijn aanwezig voordat de vegetatie rondom de school wordt verwijderd. Hierdoor heeft de egel tijd gehad om aan deze locatie te wennen en beschikt de egel over alternatieve mogelijkheden om een verblijfplaats te vinden voor, tijdens en na de werkzaamheden.

Door de tuinen van de nieuwe woningen toegankelijk te houden voor de egel en de buitenruimte egel vriendelijk in te richten zal de impact op de soort beperkt zijn en kan de egel weer overal voedsel vinden. Daarnaast worden de bewoners gestimuleerd om de tuin egelvriendelijk in te richten en zijn een tweetal egelverblijven beschikbaar voor bewoners om in de tuin te plaatsen. Hierdoor zijn er geen permanente negatieve gevolgen voor de functionaliteit van dit gebied voor de egel aanwezig.

5.3.3 Steenmarter

Wettelijke grondslag 3.10 2a

De bouw van nieuwe woningen en verhogen van biodiversiteit in dorpen is van groot maatschappelijk belang. Bouw van extra woningen is nodig om van voldoende huisvesting te kunnen voorzien voor inwoners. Vergroten van biodiversiteit leidt tot een beter (natuurlijk) leefmilieu

Voor de steenmarter zijn twee alternatieve verblijven ingericht. De groene omgeving blijft hier intact. De nieuwe voorzieningen zijn aanwezig voordat de school ongeschikt wordt gemaakt voor de steenmarter. Hierdoor heeft de steenmarter al geruime tijd kans gehad om aan deze locatie te wennen.

De inrichting van de buitenruimte wordt gericht op de egel. De steenmarter zal hier ook gebruik van maken. In speciale op de steenmarter gericht maatregelen zijn niet voorzien. De steenmarter kan overal rondom woningen voedsel vinden. Hierdoor zijn er geen permanente negatieve gevolgen voor de functionaliteit van dit gebied voor de steenmarter aanwezig.

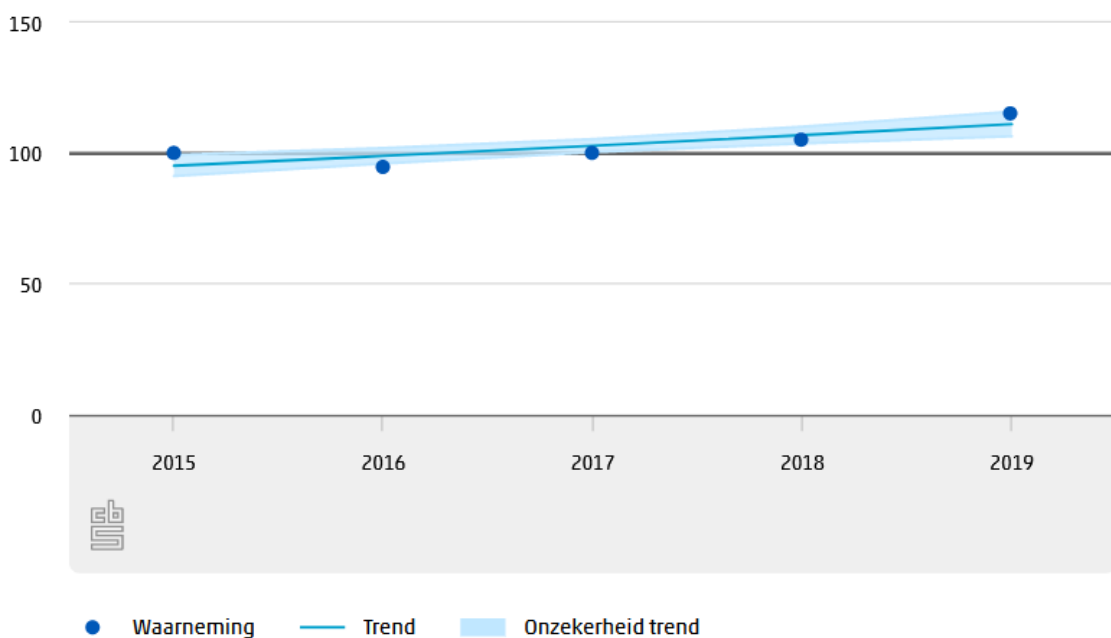
5.4 Staat van instandhouding

5.4.1 Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuis soort van Nederland. De gewone dwergvleermuis neemt matige toe in aantallen (CBS & Zoogdiervereniging, 2020). De trend in Overijssel is onbekend.

Gewone dwergvleermuis

(2015=100)

Bron: NEM (CBS, Zoogdiervereniging)

Afbeelding 8: trend van de gewone dwergvleermuis in Nederland (bron: CBS & Zoogdiervereniging, 2022)

Legend: FV Favourable XX Unknown U1 Unfavourable-Inadequate U2 Unfavourable-Bad

Current selection: 2013-2018, Mammals, Netherlands, All bioregions.

Species	Region	Range (km ²)				Population								Habitat for the species				Future prospects				Overall assessment				Distribution area (km ²)							
		Surface	Status (% MS)	Trend	FRR	Min	Max	Best value	Unit	Type est.	Method	Status (% MS)	Trend	FRP	Unr	Occupied suff.	Unoccupied suff.	Status	Trend	Range prosp.	Population prosp.	Hab. for sp. prosp.	Status	Curr. CS	Prev. CS	CS trend	Prev. CS	Status	CS trend	Nat. of ch.	CS trend	Nat. of ch.	Distrib.
Pipistrellus pipistrellus	ATL	46700	7.06	*	=	N/A	N/A	8952	grid1x1	estimate	b	0.38	x	=	Y	XX	x	good	unk	unk	XX	XX	FV	method	noChange	43000	a	8					

Afbeelding 9: beoordeling van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Nederland. (bron: www.nature-art17.eionet.europa.eu/article17/)

Blijven voor de gewone dwergvleermuis voldoende verblijfplaatsen aanwezig dan zal de gunstige staat van instandhouding van de plaatselijke populatie niet in gevaar komen. Door het aanbieden van de tijdelijke verblijven en 4 permanente verblijfplaatsen, zal de gewone dwergvleermuis voldoende verblijfsmogelijkheden hebben om de plaatselijke populatie in stand te kunnen houden.

Als gevolg van de sloop en nieuwbouw wordt niet verwacht dat de plaatselijke populatie van de gewone dwergvleermuis zal afnemen. De vleermuizen hebben tijdig de beschikking over genoeg plaatsen om te verblijven op het moment dat de school ongeschikt wordt gemaakt. Na

de werkzaamheden beschikken de gewone vleermuizen weer over vele plaatsen om als verblijfplaats te gebruiken. De foerageermogelijkheden veranderen niet en vliegrouten worden niet aangetast. Hierdoor kan de gewone dwergvleermuis, voor, tijdens en na de renovatie de plaatselijke populatie op peil houden.

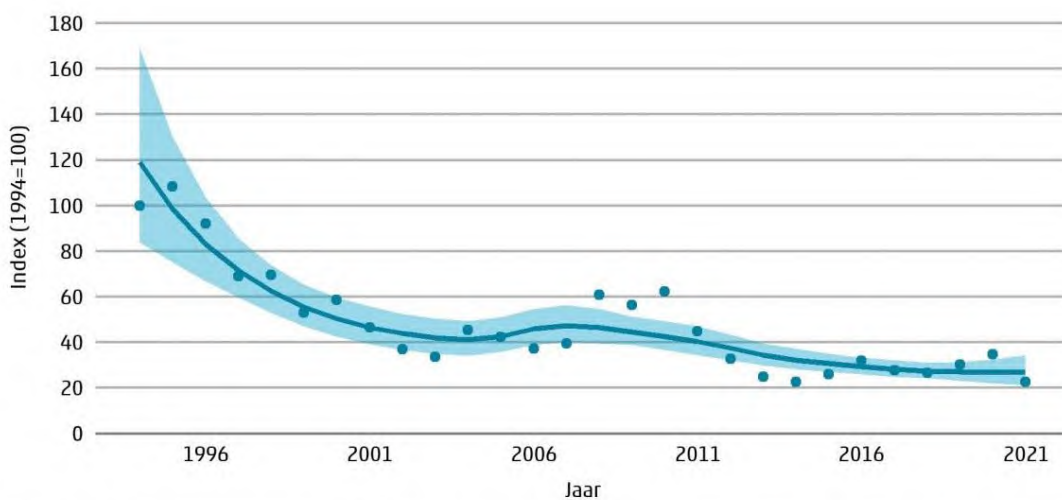
De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in dit gebied is hierdoor gewaarborgd.

Het gebouw wordt in de meest gunstige periode ongeschikt gemaakt. De genomen maatregelen worden gecontroleerd zodat kan worden vastgesteld of de maatregelen effectief zijn. Voor het ongeschikt maken voor de steenmarter dienen alle kanten open gemaakt te worden. Hierdoor kan bij het onverwacht aantreffen van vleermuis soorten direct worden gestopt met de werkzaamheden waardoor schade wordt voorkomen.

5.4.2 Egel

De egel is een algemene soort in Nederland. De egel neemt de laatste jaren weer af in aantallen, vermoedelijk door de warme zomers (NEM, 2022). De trend van de egel in Nederland is als onzeker afgegeven (Clo, 2015). In Overijssel is er van 1989 tot 1998 een toename in aantallen waargenomen (Brochure soortenbescherming in Overijssel, 2021). Het is onduidelijk of het landelijke patroon in achteruitgang ook geldt voor Overijssel (Brochure soortenbescherming in Overijssel, 2021).

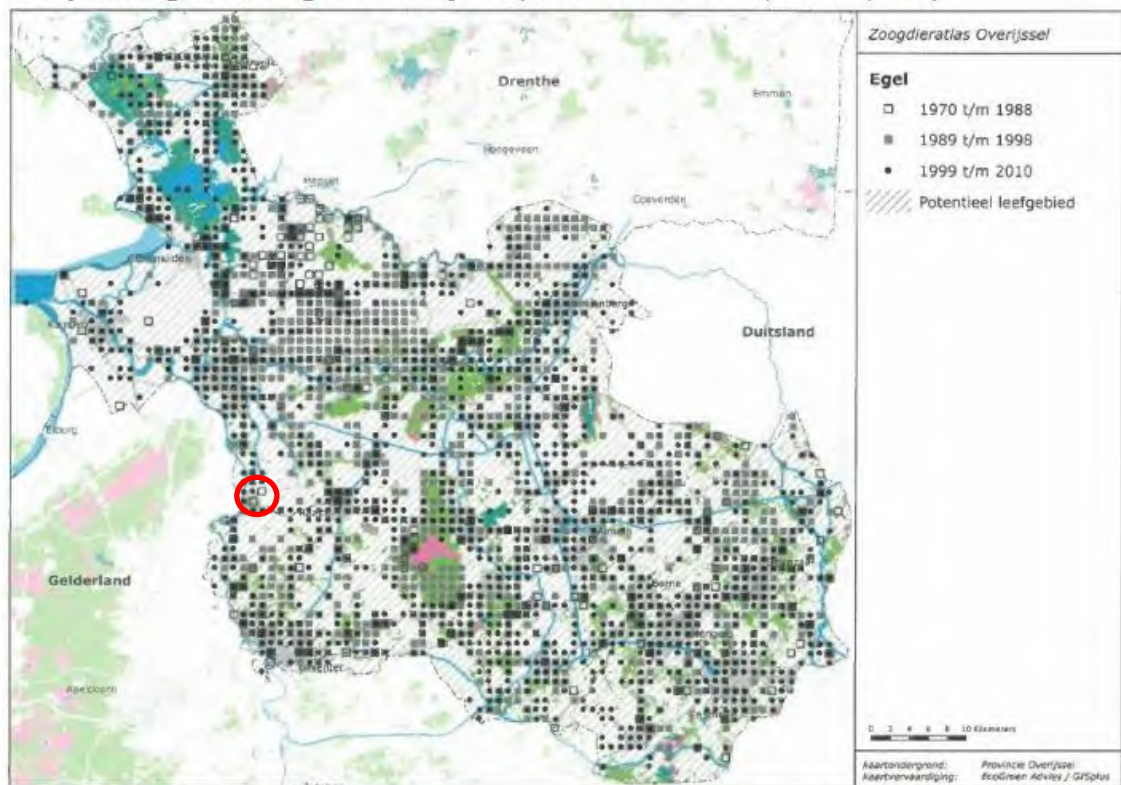
Egel

Bron: NEM (Zoogdiervereniging, CBS), 2022

Afbeelding 10: trend van de egel in Nederland. De indexen (stippen) en trend (lijn) geven de aantallen van 1994 - 2021. De blauwe band geeft het 95% betrouwbaarheidsinterval (bron: CBS & Zoogdiervereniging, 2022).

Verspreiding van de egel in Overijssel (bron: Douma et al., 2011: p. 47)

Afbeelding 11: Verspreiding van de egel in Overijssel. Wijhe is rood omlijnd (bron: Brochure soortenbescherming in Overijssel, 2021).

Door de plaatsing van de extra verblijfplaatsen zal de staat van instandhouding van de plaatselijke populatie niet in gevaar komen. Door het groen egelvriendelijk in te richten zal de plaatselijke populatie van de werkzaamheden profiteren.

Als gevolg van de sloop en nieuwbouw wordt niet verwacht dat de plaatselijke populatie van de egel zal afnemen. De egel heeft tijdig de beschikking over genoeg plaatsen om te verblijven op het moment dat de school ongeschikt wordt gemaakt. Na de werkzaamheden beschikt de egel weer over vele plaatsen om als verblijfplaats te gebruiken. Hiernaast worden meer plaatsen geschikt gemaakt als foerageergebied gezien de buitenruimte egel vriendelijk wordt ingericht. Hierdoor kan de egel voor, tijdens en na de renovatie de plaatselijke populatie op peil houden.

De gunstige staat van instandhouding van de egel in dit gebied is hierdoor gewaarborgd.

Het gebouw wordt in de meest gunstige periode ongeschikt gemaakt. De genomen maatregelen worden gecontroleerd zodat kan worden vastgesteld of de maatregelen effectief zijn. De beplanting wordt eerst met de hand verwijderd, zodat bij eventueel aantreffen van egels direct gestopt wordt met de werkzaamheden.

5.4.3 Steenmarter

De steenmarter is een algemeen voorkomende soort, vooral in oost Nederland. De steenmarter is in 1948 nagenoeg uitgeroeid geweest, sindsdien is de populatie toegenomen (Arcadis, 2018). Tegenwoordig wordt de populatie gezien als stabiel (Arcadis, 2018). In beoordeling van de staat van instandhouding van de steenmarter in Nederland is als gunstig aangegeven (Arcadis, 2018). Ook in Overijssel is de steenmarter toegenomen in aantallen, al zijn hier geen exacte gegevens van bekend (Faunabeheereenheid Overijssel, 2021).

Door de plaatsing van de extra verblijfplaatsen zal de staat van instandhouding van de plaatselijke populatie niet in gevaar komen. Door het groen egelvriendelijk in te richten zal de plaatselijke populatie steenmarters ook profiteren van de werkzaamheden.

Als gevolg van de sloop en nieuwbouw wordt niet verwacht dat de plaatselijke populatie van de steenmarter zal afnemen. De steenmarter heeft tijdig de beschikking over genoeg plaatsen om te verblijven op het moment dat de school ongeschikt wordt gemaakt. Na de werkzaamheden beschikt de steenmarter weer over vele plaatsen om als verblijfplaats te gebruiken. Bebouwing van woningen is gunstig voor de steenmarter. Hiernaast zal de steenmarter profiteren van het egelvriendelijk inrichten van de buitenruimte.

De gunstige staat van instandhouding van de steenmarter in dit gebied is hierdoor gewaarborgd.

Het gebouw wordt in de meest gunstige periode ongeschikt gemaakt. De genomen maatregelen worden gecontroleerd zodat kan worden vastgesteld of de maatregelen effectief zijn. Voor het ongeschikt maken voor de steenmarter dienen alle kanten open gemaakt te worden. Hierdoor wordt de school zorgvuldig ongeschikt gemaakt voor de steenmarter.

6 Werk protocol

De wijze van werken staat per soort weergegeven in de volgende hoofdstukken. In dit hoofdstuk zijn de werkzaamheden per periode weergegeven. Alle werkzaamheden worden vastgelegd in een logboek.

6.1.1 Maatregelen voor 15 februari 2022

- Plaatsen tijdelijke voorzieningen vleermuis is gereed;
- Vastleggen in logboek.

6.1.2 Maatregelen voor sloop

- Plaatsing van 2 egel en 2 marterverblijven is gereed;

6.1.3 Na ontvangen van de ontheffing

- 1 september – 15 oktober 2023 of 15 april – 15 mei 2024, plaatsen exclusion flaps vleermuis;
- Controle effect na 5 dagen door ecooloog;
- Vastleggen in logboek;
- 1 september – 1 november 2023 verwijderen beplanting rondom school en op locaties woningbouw;
- School ongeschikt maken steenmarter na verwijderen beplanting, van 1 september – 1 november 2023;
- Controle aanwezigheid 2 dagen na het ongeschikt maken;
- Afgeven natuurvrijverklaring en bevindingen vastleggen in het logboek. Direct na deze 2 dagen start met sloop.

6.1.4 Maatregelen algemeen

- Geen werkzaamheden uitvoeren die van invloed zijn op vleermuizen, egels of steenmarters zolang er geen ontheffing is;
- Natuur vrijverklaring vleermuis en steenmarter door ecooloog;
- Beperken veiligheidsverlichting;
- Realiseren compensatie vleermuis(kasten);
- Realiseren compensatie egel- en steenmarterverblijven;
- Vastleggen in logboek.

7 Begeleiding en communicatie

Opdrachtgever Bemog-Nikkels ontwikkelingscombinatie Vof

Namens opdrachtnemer: de heer Willem Visschers

Tel. 0571 27 78 00

E-mail: WVi@nikkels.nl

Projectmanager: de heer Willem Visschers

Tel. 0571 27 78 00

E-mail: WVi@nikkels.nl

Opdrachtnemer Nikkels Bouwbedrijf BV

Namens opdrachtnemer: de heer Willem Visschers

Tel. 0571 27 78 00

E-mail: WVi@nikkels.nl

Uitvoerder: (nog niet bekend)

Telefoonnummer: (nog niet bekend)

E-mail: (nog niet bekend)

Deskundige flora en fauna

Opdrachtnemer: Foreest Groen Consult

Namens opdrachtnemer: ir. M.W.P. Ariëns

Telefoonnummer: 0650227053 of 0314642221

E-mail: info@foreestgroenconsult.nl

Aandachtspunten voor de realisatie zijn:

1. Afstemmen en registratie van dit plan van aanpak en/of nieuw gevonden soorten, vaste rust- en verblijfplaatsen met toezichthouder
2. Verzorgen werkinstructie door de uitvoerder aannemer en deskundige flora-fauna; uitleg plan van aanpak aan betrokkenen, voordat de werkzaamheden starten;
3. Wekelijks agendapunt soortbescherming op de agenda van de bouwvergadering.
 - a. Wordt conform het plan van aanpak gewerkt;
 - b. Welke verbeterpunten gelden op basis van nieuwe inzichten en/of nieuwe verblijfplaatsen van soorten?
 - c. Afstemmen aanpassing tussen deskundige, opdrachtgever en opdrachtnemer;
 - d. Verwerken aanpassingen en nieuwe warnemingen in plan van aanpak, projectdossier.
4. Evaluatie zorgvuldig handelen na afronding van het project: wat ging goed en wat kan de volgende keer beter?

Controle en deskundigheid

Foreest Groen Consult is beschikbaar voor advies en ondersteuning over de natuurwetgeving

Contactpersoon is: ir. M.W.P. Ariëns 06 50227053 0314642221

8 Advies

8.1 Intrinsieke waarde

Alle levende dieren hebben een intrinsieke waarde. Worden dieren bij de sloop en nieuwbouw dieren aangetroffen dan moeten deze dieren in veiligheid worden gebracht. Het moedwillig doden van dieren is niet toegestaan.

Ontstaan er onverwachte situaties met beschermde of strikt beschermde soorten dan zal direct contact gezocht worden met en ter zake deskundige om naar een oplossing te zoeken.

8.2 Invloed weer

Afhankelijk van de benodigde tijd om de renovatie uit te voeren kunnen tijdelijke maatregelen meer dan 1 jaar aanwezig zijn. De overlap die in desbetreffende paragrafen wordt aangehouden moet in acht worden genomen.

Afhankelijk van het temperatuurverloop in het voorjaar kunnen de veilige perioden vervroegen of vertragen. Hierdoor kunnen projecten mogelijk eerder of later starten. De nachttemperatuur aan het begin van de avond dient rond de 10 °C te liggen. De vleermuizen moeten actief zijn om te kunnen reageren op veranderingen in de verblijven.

8.3 Broedvogels

Alle vogels zijn in het broedseizoen beschermd. Ook de veelvuldig voorkomende merel, houtduif, ekster roodborst kool-en pimpelmees. De beplanting wordt voor de egel in september – november verwijderd. Dit valt buiten het broedseizoen. Let wel op het tijdig verhangen van eventuele nestkasten en hang FireFly bakenkaarten of netten op, op locaties die risico's vormen.

9 Literatuur

- Arcadis: “De staat van instandhouding, factsheets voor 25 soorten in Gelderland”(PS2018-372)
- BIJ12-2017-004-Kennisdocument-Gewone-dwergvleermuis-1.0;
- CBS & Zoogdiervereniging (2020). “Vervijfvoudiging vleermuizen sinds 1986”.
Geraadpleegd via: <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/53/vervijfvoudiging-vleermuizen-sinds-1986>;
- Fauna beheer eenheid Overijssel: “Faunabeheerplan steenmarter 2022-2026”(2021).
Geraadpleegd via: <https://overijssel.faanabeheereenheid.com/wp-content/uploads/sites/4/2022/04/20220104-FBP-Steenmarter-2022-FBE-Overijssel.pdf>
- H. Limpens, K. Mostert & W. Bongers (1997). “Atlas van de Nederlandse Vleermuizen”, KNNV;
- J. Veldman, C. Troost & A. Klink (2021). “Brochure soortenbescherming in Overijssel-
bunzing, egel, hermelijn en wezel”, Natuur en Milieu.
- Mitigatiecatalogus_gebouwbewonende_soorten_Centrum_Veilig_Wonen

- Quicksan natuurtoets Tellegenschool, Wijhe, Eco Groen, 7 oktober 2021;
- Natuurtoets Tellegenschool, Wijhe, Eco Groen, 31 augustus 2022.

www.zoogdiervereniging.nl
www.vleermuizenindestad.nl
www.vleermuiskasten.nl
www.olst-wijhe.nl/tellegenschool

Bijlage 1 artikel 3.69 bouwbesluit

Bouwbesluit ***Geldend van 03-11-2018 t/m heden***

2012

Artikel 3.69. Openingen

1. Een uitwendige scheidingsconstructie heeft geen openingen die breder zijn dan 0,01 m. Dit geldt niet voor een afsluitbare opening en een uitmonding van:
 - a. een afvoervoorziening voor luchtverversing;
 - b. een afvoervoorziening voor rookgas, en
 - c. een ont- en beluchting van een afvoervoorziening voor huishoudelijk afvalwater en hemelwater.
2. In afwijking van het eerste lid is een grotere opening toegestaan voor een nest of een vaste rust- of verblijfplaats voor bij of krachtens hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming beschermde diersoorten.
3. Het eerste lid is van overeenkomstige toepassing op een inwendige scheidingsconstructie die de scheiding vormt met een gebruiksfunctie waarop het eerste lid niet van toepassing is.

Bijlage 2: Quicksan natuuronderzoek

adviesrapport

Quickscan natuurtoets Tellegenschool, Wijhe

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Opdrachtgever

Gemeente Olst-Wijhe

Status

Concept

Zuiderzeelaan 53
8017 JV Zwolle

T (038) 423 64 64

E info@ecogroen.nl

I www.ecogroen.nl

Colofon

Titel

Quickscan natuurtoets Tellegenschool, Wijhe

Subtitel

Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid

Projectcode	Datum	Status
21-436	7 oktober 2021	Concept

Auteur(s)

R.J. (Ramon) Robben & A. (Astrid) van Teeffelen

Modellering & GIS

R. (Rik) van Heumen

Tweede lezer

H. (Harma) Scholten

Opdrachtgever

Gemeente Olst-Wijhe

©Ecogroen bv

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, mits onder vermelding van bron en status.

Robben, R.J. & van Teeffelen, A. (2021). Quickscan natuurtoets Tellegenschool, Wijhe. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 21-436. Ecogroen bv Zwolle.

Inhoud

	Samenvatting	5
1.	Inleiding	7
1.1	Aanleiding en doelstelling	7
1.2	Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling	7
1.2.1	Huidige situatie	7
1.2.2	Voorgenomen ontwikkeling	8
1.3	Leeswijzer	9
2.	Kader en methode	10
2.1	Wettelijk kader	10
2.1.1	Wet Natuurbescherming	10
2.1.2	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)	11
2.2	Onderzoeksmethode	12
2.2.1	Literatuuronderzoek	12
2.2.2	Quickscan veldbezoek	12
2.2.3	Toets gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden)	12
2.2.4	Toets Natuurnetwerk Nederland	13
2.2.5	Toets houtopstanden	13
2.2.6	Toets soortbescherming	13
2.2.7	Aanvullend onderzoek naar vleermuizen	13
3.	Gebiedsbescherming en houtopstanden	15
3.1	Natura 2000	15
3.1.1	Ligging plangebied t.o.v. Natura-2000 gebieden en mogelijke gevolgen	15
	Effectbeoordeling stikstofdepositie	16
3.2	Natuurnetwerk Nederland	17
3.3	Houtopstanden	17
4.	Soortbescherming	19
4.1	Flora	19
4.2	Zoogdieren	19
4.2.1	Vleermuizen	19
4.2.2	Grondgebonden zoogdieren	20
4.3	Vogels	21
4.3.1	Vogels met jaarrond beschermde nesten	22
4.3.2	Overige vogels	23
4.4	Amfibieën	24
4.5	Overige soortgroepen	24
5.	Groene leefomgeving	25
5.1	Bomen, hagen, heesters	25
5.2	Bloem- en kruidenrijke berm	25
5.3	Vasthouden van gebiedseigen (regen)water	26
5.4	Nestkasten	26

5.5	Verlichting	27
	Geraadpleegde bronnen	28

Bijlagen

Bijlage 1 - AERIUS-berekening gebruiksfase

Bijlage 2 - Aangetroffen natuurwaarden

Samenvatting

Aanleiding en doelstelling

Gemeente Olst-Wijhe heeft het voornemen om de locatie van de Tellegenschool in Wijhe uit te geven voor herontwikkeling. Naar verwachting zal het huidige schoolgebouw worden gesloopt, om op deze locatie woningbouw mogelijk te maken. Hiervoor is een wijziging van het bestemmingsplan nodig. Op dit moment zijn de nieuwbouwplannen nog niet concreet, maar gedacht wordt aan een combinatie van ca. negen grondgebonden woningen en één appartementencomplex met ca. negen appartementen, waarbij de parkachtige omgeving behouden blijft. Wet- en regelgeving omtrent de bescherming van natuur verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. In opdracht van gemeente Olst-Wijhe heeft Ecogroen daarom een natuurtoets uitgevoerd om inzicht te krijgen in mogelijke effecten op aanwezige natuurwaarden die kunnen optreden als gevolg van de uitvoering van de plannen.

Beschermde gebieden en houtopstanden

- Het plangebied ligt op circa 160 meter van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Gezien de aard van het voornemen en de tussenliggende bebouwing en infrastructuur worden negatieve gevolgen - met uitzondering van stikstofdepositie - op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden uitgesloten.
- Uit de stikstofberekening voor de gebruiksfase blijkt dat sprake is van een maximale toename van 0,22 mol/ha/jaar van stikstofdepositie op Natura 2000-gebied Rijntakken. Significant negatieve gevolgen zijn niet op voorhand uit te sluiten op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebied Rijntakken.
- Het plangebied ligt buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN) op ongeveer 145 meter afstand. Gezien de afstand en de aanwezigheid van tussenliggende bebouwing, infrastructuur en groenstructuren veroorzaakt het plan geen aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.
- In het voornemen wordt aanwezig groen ingepast in de plannen. Mocht het vellen van bomen toch aan de orde zijn: De aanwezige bomen zijn niet beschermd onder de Wet natuurbescherming, onderdeel houtopstanden. Het plangebied ligt namelijk binnen de bebouwde kom Wet natuurbescherming. Er is geen melding, herplantplicht, ontheffing en/of compensatie nodig. Wel kunnen gemeentelijke kapregels van toepassing zijn.

Soortbescherming

- In het plangebied zijn potentiële verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen in de bebouwing. De bomen bevatten geen voor vleermuizen geschikte verblijfplaatsen. Van aantasting van vliegroutes of onmisbare foerageergebieden als gevolg van de plannen is geen sprake.

- Tijdens twee veldbezoeken naar baltsterritoria en paar(- en zomer)verblijven van vleermuizen zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied vastgesteld.
- In het plangebied zijn potentiële verblijfplaatsen van egel aanwezig in de bosschages op het terrein. Het terrein rondom de school vormt tevens geschikt foerageergebied, al is er geen sprake van onmisbaar foerageergebied.
- In het plangebied zijn potentiële jaarrond beschermde nestlocaties en leefgebied van huismus en gierzwaluw aanwezig. Nestlocaties en onmisbaar foerageergebied van overige vogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet aanwezig. Wel zijn enkele algemeen voorkomende vogels broedend te verwachten.
- In het plangebied zijn geen groei-, voortplantings- of andere vaste verblijfplaatsen van bij de Wet natuurbescherming beschermde flora, overige grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen of ongewervelden aangetroffen of te verwachten, uitgezonderd de soorten waarvoor een vrijstelling van ontheffingsplicht geldt in de provincie Overijssel.

Advies en vervolgstappen

- De gevolgen van stikstofdepositie in Natura 2000 gebied als gevolg van de plannen dienen nader onderzocht te worden. Advies is om als eerste stap een verschilberekening te (laten) maken die de gevolgen van stikstofdepositie in de toekomstige gebruiksfase afzet tegen de gevolgen van stikstofdepositie in de huidige situatie (ook wel intern salderen genoemd) om na te gaan of er ook in dat geval nog sprake is van een toename.
- Nader onderzoek naar vleermuizen, huismus, gierzwaluw is noodzakelijk ter onderbouwing van de ruimtelijke planvorming. Het onderzoek naar vleermuizen is voor een deel (onderzoek naar paarverblijfplaatsen) reeds uitgevoerd. Het resterende onderzoek naar genoemde vogelsoorten en vleermuizen bestaat uit meerdere (deels nachtelijke) veldbezoeken verspreid in de periode maart tot en met half juli.
- Tijdens bovengenoemde onderzoeken kan ook gelet worden op aanwezigheid van (sporen van) egel. Het uitsluiten danwel aantonen van verblijfplaatsen van egel in het plangebied op basis van dergelijk onderzoek is echter niet mogelijk, gezien de grootte van het terrein en de ligging in een woonwijk welke ook geschikt is voor egel. Wanneer leefgebied van egel als gevolg van de plannen wordt aangetast, is een ontheffing Wet natuurbescherming nodig. Er is in voorliggende situatie zicht op ontheffing aangezien maatregelen kunnen worden getroffen om schade aan individuen te voorkomen en er alternatief leefgebied kan worden gerealiseerd. Hierdoor komt de staat van instandhouding van egel niet in het geding. Tevens kan het belang voor de ontheffing worden onderbouwd. Zodoende vormt de aanwezigheid van leefgebied voor egel geen belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan.
- Werkzaamheden die broedbiotopen van aanwezige vogels beschadigen moeten altijd voorkomen worden. Dit is voor de te verwachten soorten mogelijk door de werkzaamheden in elk geval op te starten na half juli en voor begin maart. Indien werkzaamheden in de periode half februari tot half december worden opgestart wordt geadviseerd om voorafgaand aan de werkzaamheden een broedvogelcontrole door een ter zake deskundige uit te voeren.
- Vervolgstappen ten aanzien van houtopstanden en het NNN zijn niet aan de orde en vormen geen belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan.
- Voor het bevorderen van biodiversiteit zijn een aantal suggesties opgenomen in hoofdstuk 5. Een nadere uitwerking en aanvulling van dergelijke maatregelen is niet noodzakelijk maar biedt kansen voor het creëren van een prettige en natuurvriendelijke leefomgeving.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doelstelling

Gemeente Olst-Wijhe heeft het voornemen om de locatie van de Tellegenschool in Wijhe uit te geven voor herontwikkeling. Naar verwachting zal het huidige schoolgebouw worden gesloopt, om op deze locatie woningbouw mogelijk te maken. Voor de nieuwe functie is een bestemmingsplanwijziging noodzakelijk.

Uitvoering van het plan gaat mogelijk gepaard met effecten op beschermde natuurwaarden. Het natuurbeschermingsrecht verplicht vooraf te toetsen of activiteiten (kunnen) conflicteren met beschermde natuurwaarden. Gemeente Olst-Wijhe heeft, in de aanloop naar overdracht van het terrein aan een projectontwikkelaar, Ecogroen gevraagd om een quickscan natuurtoets uit te voeren. In deze quickscan natuurtoets zijn de effecten van het voornemen getoetst aan de beschermingskaders van de Wet natuurbescherming en het Natuurnetwerk Nederland. In voorliggend rapport worden de methodiek en de uitkomst van deze toetsing beschreven. Deze quickscan natuurtoets dient als handvat voor de toekomstige eigenaar van het terrein, zodat inzichtelijk is welke (eerstvolgende) vervolgstappen nodig zijn in het kader van beschermde natuurwaarden.

Daarnaast heeft de gemeente Ecogroen verzocht om – bij geschiktheid van (delen van) het plangebied voor vleermuizen – het vleermuisonderzoek alvast op te starten. Vleermuisonderzoek vindt verspreid over de periode half mei-september plaats. Door de onderzoeken die nog konden worden uitgevoerd in 2021 alvast uit te voeren, wordt vertraging voorkomen. Om deze reden zijn tussen half augustus en eind september twee onderzoeksrondes naar (paar)verblijven van vleermuizen uitgevoerd. In voorliggend rapport zijn de methode en uitkomsten van dit deelonderzoek naar vleermuisonderzoek beschreven.

1.2 Huidige situatie en voorgenomen ontwikkeling

1.2.1 *Huidige situatie*

Het projectgebied is centraal gelegen in Wijhe tussen de Nijlandstraat, de Kupe en Achter de Hoven en omvat de school, het bijbehorende plein, gazon en groengebied (figuur 1.1 en figuur 1.2). De huidige bebouwing bestaat uit één bouwlaag met kap, grotendeels met een pannendak en delen met plat dak (zie foto omslag). Binnen het plangebied ontbreekt het aan oppervlaktewater.

1.2.2 Voorgenomen ontwikkeling

Naar verwachting zal het huidige schoolgebouw worden gesloopt, om op deze locatie woningbouw mogelijk te maken. Op dit moment zijn de nieuwbouwplannen nog niet concreet, maar er wordt gedacht aan een combinatie van ca. negen grondgebonden woningen (één bouwlaag met kap) en één appartementencomplex met ca. negen appartementen (twee bouwlagen) (figuur 1.3). Uit de ruimtelijke verkenning voor de ontwikkeling blijkt dat de gemeente beoogt het groengebied te behouden en, waar mogelijk, te versterken (Gemeente Olst-Wijhe (2021a); figuur 1.3).

Figuur 1.1 Het projectgebied (rood omlijnd) in Wijhe west. Kaartbron: Nationaal georegister

Figuur 1.2 Zicht op het projectgebied. Foto: Ecogroen.

Figuur 1.3 Voorgenomen ontwikkeling (concept) met negen woningen op het schoolterrein en negen appartementen op het parkterrein. Bron: Gemeente Olst-Wijhe, 2021a.

1.3 Leeswijzer

De resultaten van het quickscanonderzoek en het deelonderzoek naar vleermuizen zijn in de voorliggende rapportage uitgewerkt. Het toetsingskader waarbinnen de quickscan natuurtoets is uitgevoerd en de gebruikte methodiek zijn beschreven in hoofdstuk 2. Op basis van de verzamelde informatie volgt een beschrijving van te verwachten effecten op beschermde gebieden en houtopstanden (hoofdstuk 3) en beschermde soorten (hoofdstuk 4). Daarnaast is beschreven of en zo ja, welke vervolgstappen nodig zijn om te bepalen of het plan uitvoerbaar is in het licht van de wet- en regelgeving ten aanzien van de bescherming van natuur. In hoofdstuk 5 wordt een aantal suggesties gegeven over de inrichting van de groene leefomgeving. Tot slot zijn de geraadpleegde bronnen weergegeven.

2. Kader en methode

2.1 Wettelijk kader

2.1.1 *Wet Natuurbescherming*

De Wet natuurbescherming (Overheid, 2021a) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, soorten en houtopstanden. In dit rapport wordt het plan getoetst aan alle drie de onderdelen. Kader 2.1 bevat een samenvatting van de relevante wetteksten.

Kader 2.1 Wet natuurbescherming

Zorgplicht (artikel 1.11)

De Wet natuurbescherming (ook: Wnb) kent een zorgplicht voor natuur en soorten. De zorgplicht is altijd van kracht, ook ten aanzien van niet beschermde natuur. Artikel 1.11 schrijft voor dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor beschermde gebieden, in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Iedereen die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn/haar handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een beschermd gebied of voor in het wild levende soorten, laat deze handelingen achterwege of voorkomt de gevolgen. Dit laatste kan door het treffen van maatregelen ter voorkoming van schade of -als zelfs dat niet kan- de ontstane schade zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken. Een voorbeeld van voorzorg is het werken in de minst kwetsbare periode van soorten.

Natura 2000 (hoofdstuk 2)

Hoofdstuk 2 regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bestaande uit Habitatrictlijngebieden (HR) en Vogelrichtlijngebieden (VR). Per Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelen geformuleerd voor de bescherming van natuurlijke habitats, habitats van soorten en leefgebieden van vogels. Artikelen 2.1 tot en met 2.11 van de Wet regelen de bescherming van (de doelen voor) Natura 2000-gebieden. Artikel 2.7 verplicht om vooraf te beoordelen of plannen en projecten in of in de nabijheid van Natura 2000-gebieden significant negatieve gevolgen kunnen hebben op de voor deze gebieden geformuleerde doelen. Als uit de beoordeling blijkt dat geen significant negatieve gevolgen optreden dan kan een plan worden vastgesteld of is een vergunning voor een project niet nodig. Zijn significant negatieve gevolgen niet uit te sluiten dan is een nadere beoordeling nodig. Artikel 2.8 bevat de voorwaarden waaraan moet zijn voldaan voor het vaststellen van een plan of het verlenen van een vergunning. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of handeling plaatsvindt, soms is dat het Rijk.

Soorten (hoofdstuk 3)

Hoofdstuk 3 regelt de bescherming van soorten. De bescherming van soorten is verdeeld over de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10. Het betreft de bescherming van:

- Vogels zoals genoemd in de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), in de praktijk vaak onderverdeeld in:
 - Vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw en buizerd.
 - Overige vogels, waarvan nesten alleen tijdens het broedseizoen zijn beschermd (periode van nestbouw, ei-leg, broeden en voeren van de jongen op het nest).
- Soorten (exclusief vogels) van de Habitatrictlijn (bijlage IV) en de Verdragen van Bern (bijlage II) en Bonn (bijlage I), zoals bedoeld in artikel 3.5.
- Andere soorten (artikel 3.10), onderverdeeld in:

- Soorten waarvoor geen vrijstelling geldt.
- Soorten waarvoor -op basis van de betreffende provinciale verordening- vrijstelling van de verbodsbepalingen geldt.

Indien effecten niet zijn uit te sluiten moet -voorafgaand aan het vaststellen van een plan- zijn beoordeeld of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing. Als aantoonbaar uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing dan kan het plan worden vastgesteld. Als bij ruimtelijke ingrepen verbodsbepalingen worden overtreden dan is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag, tenzij gewerkt kan worden volgens een goedgekeurde gedragscode. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep of activiteit plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Voor het verkrijgen van een ontheffing moet zijn beschreven hoe de initiatiefnemer er voor zorgt dat schade aan beschermde soorten tot een minimum beperkt blijft, welke mitigerende en compenserende maatregelen nodig zijn, dat alternatieven ontbreken en aan welk wettelijk belang wordt voldaan en dat de staat van instandhouding van de betreffende soort niet in gevaar komt.

Houtopstanden (hoofdstuk 4)

Hoofdstuk 4 regelt de bescherming van houtopstanden. Een bij Wet beschermde houtopstand betreft een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend buiten de bebouwde kom, die een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. Voor het kappen (van een deel) van een beschermde houtopstand geldt meld- (artikel 4.2) en herplantplicht (artikel 4.3). Er geldt een verbod op de kap als het voornemen daartoe niet (maximaal een jaar en minimaal een maand) vooraf is gemeld bij bevoegd gezag. Binnen drie jaar moet dezelfde grond op bosbouwkundig verantwoorde wijze zijn herbeplant. De gemeenteraad stelt de grens bebouwde kom Wet natuurbescherming vast. Het bevoegd gezag is meestal de provincie waar (het grootste deel van) de ingreep plaatsvindt, soms is dat het Rijk. Provinciale staten kunnen in de provinciale verordening regels opnemen over de melding en de herplant, zoals herplant op andere gronden dan waar de (deels) gevelde opstand stond.

Toetsingskader bestemmingsplannen

Ten behoeve van vaststelling of wijziging van een bestemmingsplan dient (conform jurisprudentie¹) ten aanzien van Natura 2000 de Wet natuurbeschermingstoets uitgevoerd te worden. Deze is vastgelegd in artikel 2.7 lid 1 Wnb & artikel 2.8 lid 1 Wnb. Dit houdt kortweg in dat voorafgaand aan vaststelling van het bestemmingsplan moet worden nagegaan of (uitvoering van) het plan kan leiden tot mogelijk significant negatieve gevolgen op een Natura 2000-gebied. Volgens vaste jurisprudentie bestaat deze toets uit een vergelijking tussen de huidige feitelijke, planologisch legale situatie en de toekomstige maximale plansituatie.

Ten aanzien van soortbescherming (Hoofdstuk 3, Wet natuurbescherming) is in de Wet natuurbescherming geen toetsingskader opgenomen ten aanzien van plannen. Voor soortbescherming wordt in het kader van plannen de uitvoerbaarheidstoets uitgevoerd, die volgt uit de Wet ruimtelijke ordening (Wro). Met deze toets wordt de vraag of de beschermingsregimes uit de Wet natuurbescherming de uitvoerbaarheid van het plan in de weg staat beantwoord. Vrij vertaald wordt bepaald of er een ontheffing nodig is en zo ja, of er uitzicht is op het verkrijgen van een ontheffing voor het project dat voortvloeit uit het bestemmingsplan.

2.1.2 *Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)*

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Overheid, 2021b) en uitgewerkt in provinciale verordeningen.

In het Barro staat dat bij provinciale verordening gebieden moeten worden aangewezen die het Natuurnetwerk Nederland vormen. De ligging van die gebieden wordt geometrisch vastgelegd. Bij

¹ ECLI:NL:RVS:2020:2318

provinciale verordening worden in het belang van de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden, regels gesteld omtrent de inhoud van bestemmingsplannen en omgevingsvergunningen waarbij in bepaalde gevallen wordt afgeweken van het bestemmingsplan. Voor nieuwe ontwikkelingen binnen of nabij het NNN, waarbij een nieuw bestemmingsplan wordt vastgesteld of een omgevingsvergunning wordt verleend waarbij in bepaalde gevallen wordt afgeweken van het bestemmingsplan, geldt een 'nee-tenzij'-afweging. Dit houdt kortweg in dat significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet toegestaan is. Regels voor beoordeling van effecten op het NNN zijn vastgelegd in provinciale verordeningen en verankerd in de bestemmingsplannen. Indien geen sprake is van een nieuw vast te stellen bestemmingsplan, dan wel dat een omgevingsvergunning voor afwijken bestemmingsplan niet vereist is, is toetsing aan het NNN niet aan de orde.

2.2 Onderzoeksmethode

2.2.1 Literatuuronderzoek

Om de aanwezige of te verwachten beschermde waarden binnen de invloedssfeer van het plangebied in beeld te brengen is gestart met een literatuuronderzoek. Hierbij is onderzocht of beschermde soorten bekend zijn in of in de directe omgeving van het plangebied. Hiervoor is onder andere gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Ook is gekeken naar de ligging van het plangebied ten opzichte van beschermde gebieden en houtopstanden.

2.2.2 Quickscan veldbezoek

De verzamelde informatie uit het literatuuronderzoek vormt de basis voor het veldbezoek dat op 18 augustus (droog, bewolkt, 17 °C en weinig wind) is uitgevoerd door een ecooloog van Ecogroen. Tijdens het veldbezoek is het plangebied en de directe omgeving (ca. 50m) geïnspecteerd op (de potentie voor) onder de Wet natuurbescherming beschermde flora en fauna. De bebouwing is van binnen en van buiten geïnspecteerd. Tijdens het veldbezoek is aandacht besteed aan beschermde soorten binnen de Wet natuurbescherming en aan de situering ten opzichte van omliggende beschermde gebieden. Er is specifiek gelet op de potenties van gebouwen en bomen als verblijfplaats van vleermuizen en op de mogelijke aanwezigheid van nestplaatsen van vogelsoorten met een jaar rond beschermd nest. Ook is gelet op de mogelijke aanwezigheid van egel, steenmarter en andere grondgebonden zoogdieren, reptielen en amfibieën op het terrein.

2.2.3 Toets gebiedsbescherming (Natura 2000-gebieden)

In een voortoets is beoordeeld of het plan kan leiden tot (significant) negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden. Er is gestart met het bepalen van de (mogelijke) negatieve gevolgen die als gevolg van de plannen kunnen optreden. Vervolgens is beoordeeld of negatieve gevolgen te verwachten zijn op instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden, en zo ja, of deze significant (kunnen) zijn. Indien (mogelijk) sprake is van significant negatieve gevolgen is advies gegeven over te nemen vervolgstappen.

Stikstofdepositie

Eén van de mogelijke gevolgen kan ontstaan door een toename van stikstofdepositie op hiervoor gevoelige habitats en leefgebieden van soorten binnen Natura 2000-gebieden. Specifiek voor het onderwerp stikstofdepositie zijn door het Rijk en de provincies een aantal instrumenten voor vergunningverlening ontwikkeld o.a. het stikstofregistratiesysteem (SSRS) en de (provinciale) Beleidskaders voor het salderen van stikstofemissies. Het rekenmodel AERIUS Calculator wordt in de Wet

natuurbescherming voorgeschreven om te bepalen of al dan niet sprake is van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden.

De hoofdvraag is of sprake is van een stikstofdepositie >0,00 mol/ha/jaar op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden in Natura 2000-gebieden. Dit is in beeld gebracht met AERIUS Calculator (release 15 oktober 2020). Voor voorliggende situatie is alleen de gebruiksfase doorgerekend, omdat de aanlegfase is vrijgesteld onder artikel 2.9a van de Wet natuurbescherming (zie ook kader 2.1). Indien de uitvoering van een plan niet leidt tot een toename van stikstofdepositie (>0,00 mol/ha/jaar) treedt geen negatief gevolg op de instandhoudingsdoelen van omliggende Natura 2000-gebieden op en is een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming niet nodig.

Kader 2.1 Wet stikstofreductie en natuurverbetering

Op 1 juli van dit jaar (2021) is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) in werking getreden. Samen met een daarbij horende Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) - het Besluit stikstofreductie en natuurverbetering (Bsn) - zorgt deze wet (onder andere) voor een vrijstelling van de gevolgen van stikstofdepositie in de aanlegfase en een stikstofemissiereductieplicht voor bouw- en sloopwerkzaamheden. De Wsn bevat de grondslag van de partiële vrijstelling en stikstofemissiereductieplicht, de Bsn de daadwerkelijke invulling van beide.

2.2.4 Toets Natuurnetwerk Nederland

Aan de hand van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld of er door het plan effecten kunnen optreden ten aanzien van de wezenlijke kenmerken en waarden NNN. Indien dit het geval is, is er een advies opgenomen over de te nemen vervolgstappen.

2.2.5 Toets houtopstanden

Aan de hand van het uitgevoerde literatuuronderzoek is beoordeeld of er door het plan effecten kunnen optreden ten aanzien van onder de Wet natuurbescherming beschermde houtopstanden. Indien dit het geval is, is er een advies opgenomen over de te nemen vervolgstappen.

2.2.6 Toets soortbescherming

Aan de hand van het uitgevoerde literatuuronderzoek en het veldbezoek is beoordeeld of er beschermde soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen de invloedssfeer van het plan. Vervolgens is op basis van het voorgenomen plan bepaald welke effecten kunnen optreden op beschermde soorten. Ook is bepaald of vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming nodig zijn zoals het uitvoeren van nader onderzoek en of er uitzicht is op een eventuele ontheffing Wet natuurbescherming.

2.2.7 Aanvullend onderzoek naar vleermuizen

Het quickscan-onderzoek heeft aangetoond dat in het schoolgebouw in het plangebied mogelijk verblijfplaatsen van vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger aanwezig zijn. Om aan te tonen dan wel uit te sluiten dat er verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, is aanvullend onderzoek noodzakelijk. In opdracht van gemeente Olst-Wijhe heeft Ecogroen het onderzoek naar de paarverblijfplaatsen (in de periode half augustus – eind september) van deze soorten uitgevoerd. Het onderzoek gericht op kraam-/zomerverblijfplaatsen (in de periode half mei - half juli) is conform de vraagspecificatie niet uitgevoerd. Dit onderdeel van het onderzoek dient in een later stadium alsnog plaats te vinden.

Het vleermuisonderzoek heeft zich gericht op het vaststellen van (vaste) paarverblijfplaatsen/balsterritoria van bovengenoemde soorten. Het onderzoek is uitgevoerd conform het vleermuisprotocol 2021 en de beschikbare kennisdocumenten voor deze soorten (BIJ12 2017a, 2017b). Hiervoor zijn twee nachtelijke bezoeken in de periode half augustus – eind september uitgevoerd. Tevens zijn eventuele vliegroutes en (belangrijkste) foerageergebieden onderzocht tijdens deze bezoeken. De bezoeken zijn in de ochtend- of avondschemering uitgevoerd met gunstige weersomstandigheden (droog, minimaal 12°C en met weinig wind; zie tabel 2.1). Hierbij is gebruik gemaakt van bat-detectors die de mogelijkheid hebben om geluidsopnames te maken. Tijdens de veldbezoeken is ook gelet op aanwezigheid of sporen van andere beschermde soorten, zoals egel en steenmarter.

Tabel 2.1 *Overzicht uitgevoerde onderzoeken*

Datum	Type onderzoek	Start-eindtijd	Weersomstandigheden	Aantal personen
18-8-2021	Quickscan	Overdag	17°C, bewolkt, droog, weinig wind	1
18-8-2021	Vleermuizen (paarverblijfplaatsen)	21:30 – 0:00	16°C, bewolkt, droog, weinig wind	1
27-9-2021	Vleermuizen (paarverblijfplaatsen)	05:15 – 07:30	14°C, half bewolkt, droog, windstil	2

3. Gebiedsbescherming en houtopstanden

3.1 Natura 2000

3.1.1 Ligging plangebied t.o.v. Natura-2000 gebieden en mogelijke gevolgen

Het plangebied ligt buiten Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura-2000 gebied is Rijntakken, op ongeveer 160 meter afstand (Vogelrichtlijngebied) en 400 meter afstand (Habitatrichtlijngebied) (figuur 3.1). Vanwege de tussenliggende bebouwing en infrastructuur worden mogelijke negatieve gevolgen van het initiatief op de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied -met uitzondering van het onderdeel stikstofdepositie- op voorhand met zekerheid uitgesloten.

Stikstofdepositie kan zelfs op grote afstand (>10 km) van de bron mogelijk negatieve gevolgen hebben op stikstofgevoelige habitats en leefgebieden van soorten die hiervoor gevoelig zijn. Om eventuele negatieve gevolgen op instandhoudingsdoelstellingen ten gevolge van stikstofdepositie bij uitvoering van het plan in beeld te brengen is een AERIUS-berekening uitgevoerd.

Figuur 3.1 Ligging van het plangebied (rood omlind) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Rijntakken. Lichtblauw: Vogelrichtlijngebied. Lichtgroen: Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebied. Bron kaart: Atlas Van Overijssel.

Effectbeoordeling stikstofdepositie

Uitgangspunten

Tijdens de (toekomstige) gebruiksfase zijn enkel de verkeersbewegingen van en naar de nieuwe woningen van belang als bron van stikstofemissie. De nieuwe woningen worden niet aangesloten op het gasnetwerk en hebben daardoor geen stikstofemissie.

De gebruiksfase is doorgerekend met rekenjaar 2022. De uitgangspunten van de gebruiksfase zijn hieronder uiteengezet.

Gebruiksfase – verkeersbewegingen

- Het aantal verkeersbewegingen is gebaseerd op kencijfers van het CROW (2018).
- Voor de negen grondgebonden woningen is de CROW categorie ‘koop, huis, tussen/hoek’ aangehouden voor ‘rest bebouwde kom’ in ‘weinig stedelijk’ gebied. Het aantal verkeersbewegingen per woning binnen deze categorie is gelijk aan maximaal 7,8 verkeersbewegingen per etmaal.
- Voor de negen appartementen is de CROW categorie ‘koop, appartementen, duur’ aangehouden voor ‘rest bebouwde kom’ in ‘weinig stedelijk’ gebied. Het aantal verkeersbewegingen per appartement binnen deze categorie is gelijk aan maximaal 7,8 verkeersbewegingen per etmaal.
- In totaal zijn er maximaal 140,4 verkeersbewegingen per etmaal voor de gebruiksfase.
- De verdeling van de verkeersbewegingen over de verschillende verkeerscategorieën is gebaseerd op het gemiddelde van de verdeling van het verkeer op de Rijksstraatweg (N337). De verdeling op de Rijksstraatweg is gelijk aan 93,6% licht verkeer, 4,2% middelzwaar verkeer en 2,2% zwaar verkeer (NSL Monitoringstool, z.d.).
- De verkeersbewegingen zijn ingevoerd in AERIUS Calculator als 131,4 verkeersbewegingen licht verkeer per etmaal, 5,9 verkeersbewegingen middelzwaar verkeer per etmaal en 3,0 verkeersbewegingen zwaar verkeer per etmaal.
- Het aantal verkeersbewegingen is gekoppeld aan een lijnbron in de categorie ‘binnen bebouwde kom’. Voor de verkeerscategorieën zijn de standaardwaarden voor emissiefactoren en -hoogte aangehouden.
- Het verkeer is ingetekend vanaf de zuidzijde van het plangebied via de Dijkzicht, Tuurweide en Raalterweg naar de Rijksstraatweg. Vanaf dit punt gaat het verkeer op in het heersende verkeersbeeld (NSL Monitoringstool, z.d.; BIJ12, 2021):
 - Vanaf dit punt onderscheidt het verkeer zich door zijn snelheid en rij- en stopgedrag niet meer van het overige verkeer op deze weg.
 - De verkeersintensiteit op de Rijksstraatweg is gelijk aan 8.711 verkeersbewegingen licht verkeer per etmaal, 393 verkeersbewegingen middelzwaar verkeer per etmaal en 202 verkeersbewegingen zwaar verkeer per etmaal (NSL Monitoringstool, z.d.). De toename als gevolg van de uitvoering van het plan is daarom verwaarloosbaar en is niet meer aan het uitvoeren van het plan toe te rekenen. Hierbij is een vuistregel gehanteerd dat veranderingen tot 10% van het huidige aantal niet aan het project zijn toe te rekenen, gegeven de onzekerheden in verkeersmodellen. Deze onzekerheden zijn globaal 15-20% (Commissie voor de milieueffectrapportage, 2018).
- De NSL Monitoringstool geeft geen congestie op het beschreven traject.

Rekenresultaat en conclusie

De berekening van de gebruiksfase (met kenmerk Rwf285BDZRBa, datum 7 september 2021) toont aan dat er sprake is van een maximale toename van 0,22 mol/ha/jaar van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten in Natura 2000-gebied Rijntakken. De uitgevoerde berekening is toegevoegd aan dit rapport (Bijlage 1) en is ook los meegestuurd.

Doordat er sprake is van een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten in Natura 2000-gebied Rijntakken zijn significant negatieve gevolgen op de instandhoudingsdoelen van dit Natura 2000-gebied niet uit te sluiten. Vervolgstappen, zoals intern of extern salderen of een passende beoordeling, zijn noodzakelijk. Advies is om als eerste stap een verschilberekening te (laten) maken die de gevolgen van stikstofdepositie in de toekomstige gebruiksfase afzet tegen de gevolgen van stikstofdepositie in de huidige situatie (ook wel intern salderen genoemd) om na te gaan of er ook in dat geval nog sprake is van een toename.

3.2 Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt buiten het op ongeveer 145 meter van de dichtstbijzijnde begrenzing van Natuurnetwerk Nederland (NNN), gelegen ten westen van Wijhe (uiterwaarden van de IJssel; figuur 3.2). Gezien de aard van de plannen en het feit dat het plangebied volledig omsloten wordt door bebouwing en infrastructuur welke een afschermdende werking hebben, wordt significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN met zekerheid uitgesloten. De regels ten aanzien van het NNN in de provincie Overijssel staan vaststelling van het bestemmingsplan niet in de weg. Verdere stappen in het kader van de bescherming van het NNN, zoals een nadere toetsing, zijn niet aan de orde.

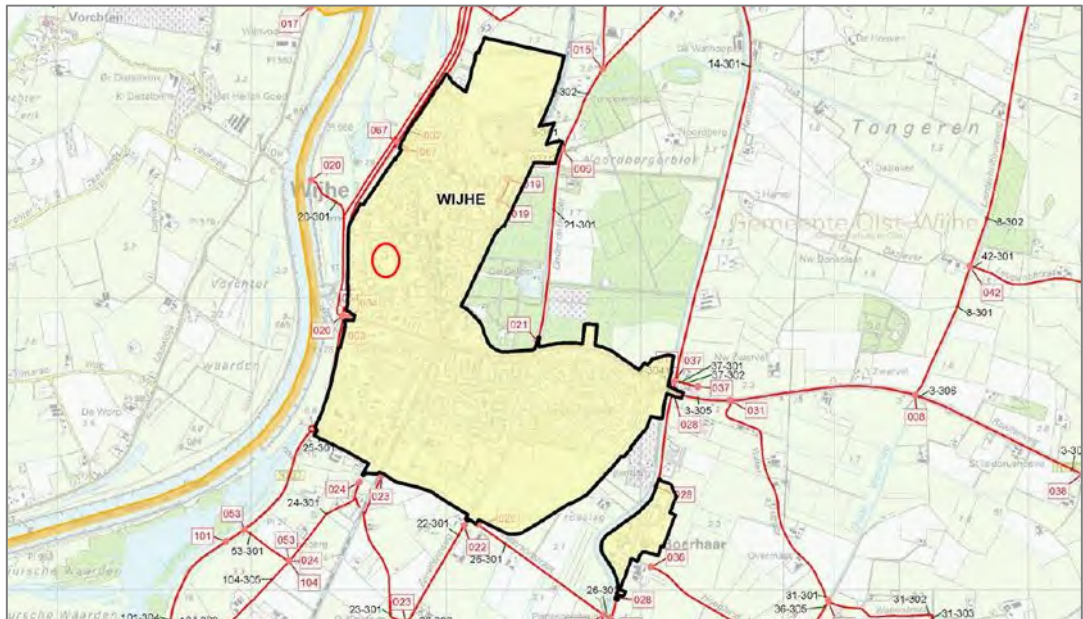

Figuur 3.2 Ligging plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van begrenzing Natuurnetwerk Nederland (blauw). Bron kaart: Atlas Van Overijssel.

3.3 Houtopstanden

De bomen in het plangebied vormen geen houtopstand die beschermd is onder de Wet natuurbescherming. Het plangebied ligt namelijk binnen de bebouwde kom Wet natuurbescherming (zie figuur 3.3). De Wet natuurbescherming houtopstanden geldt alleen voor houtopstanden buiten de bebouwde kom Wet natuurbescherming (welke in gemeente Olst-Wijhe gelijkgesteld is aan de bebouwde kom wegenverkeerswet; Gemeente Olst-Wijhe, 2021b). Er is geen melding, herplantplicht, ontheffing en/of compensatie nodig. Let op, naast bescherming van houtopstanden onder de Wet

natuurbescherming hanteren gemeenten ook beschermingsregels. Mogelijk is een omgevingsvergunning noodzakelijk.

Figuur 3.3 Ligging plangebied (rood omlind) ten opzichte van begrenzing bebouwde kom Wet natuurbescherming (geel gearceerd valt binnen de bebouwde kom/geen beschermde houtopstanden). Bron: wegenlegger Gemeente Olst-Wijhe.

4. Soortbescherming

4.1 Flora

Tijdens het quickscan veldbezoek zijn geen in de Wet natuurbescherming beschermde plantensoorten aangetroffen. Er zijn voornamelijk algemene plantensoorten aangetroffen zoals klein kruiskruid, brede weegbree, zwarte nachtschade en kruipertje. Op basis van de aangetroffen soortensamenstelling, de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (o.a. NDFF, 2021) worden wettelijk beschermde soorten ook niet verwacht. Evenmin zijn invasieve exoten aangetroffen. Vervolg-stappen ten aanzien van flora zijn niet aan de orde.

4.2 Zoogdieren

4.2.1 Vleermuizen

Het leefgebied van vleermuizen bestaat uit verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden. In onderstaand kader (kader 4.1) worden deze onderdelen nader beschreven en op welke wijze ze beschermd zijn.

Kader 4.1 Vleermuizen

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in donkere en voor vleermuizen bereikbare ruimten in bomen, huizen, kelders et cetera en kunnen aanwezig zijn in de vorm van kraamverblijven/ zomerverblijven, baltslocaties/ paarverblijven en winterverblijven. Verstoring, beschadiging, vernietiging of het verwijderen van deze verblijfplaatsen is verboden.

Vliegroutes

Voor oriëntatie tijdens de trek van en naar hun verblijfplaatsen en foerageergebieden gebruiken vleermuizen veelal jarenlang dezelfde structuren. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (bijvoorbeeld rijen woningen, watergangen en bomenrijen) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

Foerageergebieden

Locaties waar insecten aanwezig zijn, bijvoorbeeld langs randen van bossen, bomenrijen of boven water zijn van belang als foerageergebied voor vleermuizen. Foerageergebied van vleermuizen geniet binnen de Wet natuurbescherming echter geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie.

Verblijfplaatsen

Het schoolgebouw en de op het terrein aanwezige bomen zijn geïnspecteerd op de aanwezigheid van potentiële verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen. Tijdens het veldbezoek is vastgesteld dat het schoolgebouw in potentie geschikt is als verblijfplaats (kraam-, zomer-, en

paarverblijf) van vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger (bijlage 2). Geschikte ruimtes bevinden zich met name in de spouwmuren, onder de pannen en in holle ruimten in het dakoverstek. In de bomen in het plangebied worden verblijfplaatsen van vleermuizen uitgesloten. Dit omdat er zich in de bomen zich geen potentiële holen, gaten, scheuren of loshangende schors bevinden die als verblijfplaats kunnen dienen. Tijdens het quickscan onderzoek zijn geen sporen van vleermuizen aangetroffen. Een massa-winterverblijfplaats wordt op basis van het type bebouwing en het ontbreken van sporen van vleermuizen niet verwacht. Tijdens het aanvullend onderzoek naar paarverblijfplaatsen/baltsterritoria zijn binnen het plangebied geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen.

Bij de voorgenomen sloop van de school gaan mogelijk wel verblijfplaatsen (kraam en/of zomerverblijfplaatsen) van vleermuizen verloren. Aanvullend onderzoek naar kraam- en zomerverblijfplaatsen is noodzakelijk. Aan de hand van de uitkomsten van het aanvullend onderzoek kan de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuizen in het plangebied worden uitgesloten of aangetoond. Daarna kan worden bepaald of, en zo ja welke, vervolgstappen nodig zijn om door te kunnen gaan met vaststellen van het bestemmingsplan.

Foerageergebieden

Open ruimtes rondom de school, het plein, het veld en tussen de bomen in het plangebied vormen geschikt foerageergebied voor vleermuizen. Tijdens het vleermuisonderzoek in het najaar is gewone dwergvleermuis foeragerend waargenomen. Rosse vleermuis is overvliegend waargenomen. Als gevolg van de plannen verdwijnt mogelijk (een deel van) het foerageergebied voor vleermuizen. Het foerageergebied is niet onmisbaar voor vleermuizen: de omliggende tuinen, bomenrijen en de nabijgelegen uiterwaarden van de IJssel vormen alternatief foerageergebied in de directe omgeving. Er is derhalve geen sprake van verlies van onmisbaar foerageergebied. Bovendien is het voornemen de parkachtige omgeving - en daarmee de functie als foerageergebied voor vleermuizen - te behouden in de plannen. Vervolgstappen voor (onmisbare) foerageergebieden zijn daardoor niet aan de orde.

Vliegroutes

In en rond het plangebied zijn mogelijke vliegroutes aanwezig zijn in de vorm van lijnvormige elementen, zoals rij-bebouwing en bomenrijen. Het plangebied of delen daarvan vormen geen onmisbare vliegroute van vleermuizen: door de ligging te midden van een woonwijk met bebouwing en straatbomen zijn er altijd voldoende geleidende elementen aanwezig die vleermuizen kunnen gebruiken tussen hun verblijfplaatsen (vaak in de bebouwde kom) en foerageergebieden (zowel in als buiten de bebouwde kom). Als gevolg van de plannen zijn er geen negatieve effecten op (onmisbare) vliegroutes van vleermuizen te verwachten. Vervolgstappen voor (onmisbare) vliegroutes zijn daardoor niet aan de orde.

4.2.2 Grondgebonden zoogdieren

Egel

In het plangebied zijn geen waarnemingen van egel bekend (NDFF, 2021). Tijdens de veldbezoeken zijn geen (sporen van) egels aangetroffen. De struiken nabij de school en de zomereiken met dichte ondergroei van o.a. rode kornoelje, zwarte vlier, klimop in combinatie met het gazon vormen geschikt foerageergebied voor egel. De takkenhopen en gebladerte onder deze struiken en vegetatie bieden mogelijk verblijfplaatsen (bijlage 2). Bij uitvoering van de plannen gaan mogelijk verblijfplaatsen en foerageergebied van egels verloren. Het betreft geen onmisbaar foerageergebied: egels leggen 's nachts vaak grote afstanden (meerdere kilometers) af en hebben een leefgebied van 10-20 ha (vrouwjes) tot 20-40 ha (mannetjes) (Zoogdierverseniging, 2021). In de omgeving van het plangebied is door de aanwezigheid van tuinen voldoende alternatief foerageergebied voorhanden.

Voor egel geldt sinds februari 2021 geen nadere onderzoeksplicht meer (Veldman, Troost & Klink, 2021). Het uitgangspunt is als volgt *“als op basis van de combinatie van de ecologische functiekaart(en) en het projectplan blijkt dat potentiële rustplaatsen en/of voortplantingsplaatsen worden beschadigd of vernield is een ontheffing nodig”* (Veldman, Troost & Klink, 2021). Het voornemen is om het aanwezige groen in te passen in de plannen. Echter, aangezien de definitieve planinrichting nog niet bekend is, kan op dit moment niet worden uitgesloten dat potentiële vaste verblijfplaatsen van egel worden beschadigd of vernield. Advies is om uit te gaan van de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van egel in het plangebied en voor deze soort ontheffing aan te vragen bij bevoegd gezag (Provincie Overijssel).

Er is in voorliggende situatie zicht op ontheffing aangezien:

- maatregelen kunnen worden getroffen om schade aan individuen te voorkomen. Dit is mogelijk door de werkzaamheden die leefgebied van egel schaden uit te voeren in de periode september-oktober, buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van egel (Veldman, Troost & Klink, 2021), door één kant op te werken, en struikgewas voorafgaand aan het verwijderen goed te controleren op aanwezige egels;
- er voorafgaand aan het verlies van leefgebied alternatief leefgebied kan worden gerealiseerd;
- het belang voor de ontheffing worden onderbouwd.

Zodoende vormt de aanwezigheid van leefgebied voor egel geen belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

Overige grondgebonden zoogdieren

Overige beschermde zoogdieren, zoals steenmarter, bunzing, of andere kleine marterachtigen, zijn op basis van het veldbezoek en bekende verspreidingsgegevens (NDFP, 2021) niet te verwachten. Vervolgstappen ten aanzien van deze en andere beschermde soorten zonder provinciale vrijstelling zijn niet aan de orde.

In het plangebied zijn wel vaste verblijfplaatsen van algemene zoogdiersoorten te verwachten. Dit zijn onder andere bosmuis en huisspitsmuis. Specifiek zijn er tijdens het quickscanonderzoek sporen van muizen aangetroffen in het schoolgebouw. Bij de voorgenomen activiteiten kunnen enkele exemplaren van deze zoogdieren verstoord of gedood worden. In voorliggende situatie geldt in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze zoogdieren niet aan de orde is. Echter geldt te allen tijde de zorgplicht (Wnb artikel 1.11). Hier kan onder meer invulling aan worden gegeven door bij het verwijderen van groenelementen één kant op te werken zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

4.3 Vogels

Van veel vogels zijn nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd. Nestlocaties kunnen dan buiten het broedseizoen zonder overtreding van de Wet natuurbescherming verwijderd worden. Voor een aantal vogelsoorten geldt echter dat de nestlocaties inclusief de functionele omgeving jaarrond beschermd zijn (zie kader 4.2).

Kader 4.2 Vogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn

Onder jaarrond beschermde nesten van broedvogels wordt in Overijssel verstaan: in functie zijnde nesten van de ooievaar, boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek, wespandief, zwarte wouw, slechtvalk, sperwer, steenuil, kerkuil, oehoe, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, huismus, boerenzwaluw, bosuil, huiszwaluw, raaf, torenvalk, zeearend en zwarte specht. Voor sommige andere soorten geldt dat de nesten jaarrond beschermd zijn als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen.

4.3.1 Vogels met jaarrond beschermde nesten

In de omgeving van het plangebied komen soorten met een jaarrond beschermd nest als de huismus en de gierzwaluw voor (NDFF, 2021). Deze soorten benutten vrijwel uitsluitend gebouwen als broedplaats. Binnen het plangebied zijn geen vogels met een jaarrond beschermd nest bekend (NDFF, 2021). Bij het quickscan veldbezoek zijn in het plangebied echter wel potentiële nestplaatsen van huismus en gierzwaluw aangetroffen. Er zijn in het plangebied geen andere nesten aangetroffen welke (potentieel) jaarrond beschermd zijn.

Huismus

De dakbedekking van de school biedt potentiële nestplaatsen voor huismus (bijlage 2). Huismussen maken vaak nesten onder de onderste rij pannen, net boven de dakgoot. Zo is er een oud huismusnest zichtbaar bij een kapotte onderste dakpan aan de noordelijke kopse kant van de westelijke vleugel (figuur 4.1). Ook andere openingen in het pannendak geven toegang tot potentiële nestlocaties (figuur 4.2). Tijdens het quickscan onderzoek zijn geen exemplaren van huismus aangetroffen.

Figuur 4.1 Oud huismusnest bij kapotte onderste dakpan. Foto: Ecogroen.

Figuur 4.2 Kapotte dakpannen bieden geschikte invliegopeningen voor huismus. Foto: Ecogroen.

Aanvullend onderzoek naar de functie van het plangebied voor huismus is noodzakelijk. Aan de hand van de uitkomsten van het aanvullend onderzoek kan de aanwezigheid van huismus in het plangebied worden uitgesloten of aangetoond. Aanvullend onderzoek naar huismus wordt uitgevoerd volgens het kennisdocument huismus (BIJ12, 2017c). Het onderzoek bestaat uit twee inventarisatiemomenten in de periode april – half mei, met minimaal 10 dagen tussen beide momenten. Tijdens de bezoeken wordt gelet op nest-, broed- en territoriumindicerend gedrag van huismus. Indien huismus broedend aanwezig is in het plangebied, zijn vervolgstappen aan de orde, zoals het voorkomen van strijdigheid met de Wet natuurbescherming of het bieden van uitzicht op een ont-heffing.

Gierzwaluw

Delen van het gebouw zijn geschikt als nestlocatie voor gierzwaluwen. Het meest noordelijke deel van het schoolgebouw bestaat uit een soort toren en heeft een voldoende hoge en steile dakhoeek waardoor het geschikt is als nestlocatie voor gierzwaluw (figuur 4.3 en figuur 4.4; bijlage 2). Hier zijn ook openingen aanwezig die geschikt zijn als invliegopening voor gierzwaluw, in de vorm van openstaande loodslabben nabij de nok en (kant)pannen die slecht aansluiten.

Aanvullend onderzoek naar de functie van het plangebied voor gierzwaluw is noodzakelijk. Het onderzoek naar nestlocaties van gierzwaluwen wordt uitgevoerd volgens het kennisdocument van gierzwaluw (BIJ12, 2017d). Het onderzoek bestaat uit 3 inventarisatiemomenten in de avonden rond zonsondergang, in de periode half mei-half juli met minimaal 10 dagen tussen de bezoeken. Tijdens de bezoeken wordt gelet op gierzwaluwen die in- en uit hun nestplaatsen vliegen en/of ander nestindicerend gedrag vertonen. Dit onderzoek kan deels in combinatie met het aanvullend onderzoek naar vlemuizen worden uitgevoerd. Indien gierzwaluw broedend aanwezig is in het plangebied, zijn vervolgstappen aan de orde, zoals het voorkomen van strijdigheid met de Wet natuurbescherming of het bieden van uitzicht op een ontheffing.

Figuur 4.3 Deel van de school (het meest noordelijke deel) met geschikte nestlocaties voor gierzwaluw.

4.3.2 Overige vogels

In en rond het plangebied is broedbiotoop aangetroffen voor algemene broedvogels. In de bomen en groenelementen rond de gebouwen worden algemene broedvogels zoals merel, roodborst, ekster, houtduif en Turkse tortel verwacht.

Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust- of verblijfplaatsen beschadigen of verstoren. Voor werkzaamheden met schadelijke effecten op vogels wordt veelal geen ontheffing verleend, omdat het uitvoeren van de werkzaamheden buiten het broedseizoen over het algemeen een goed alternatief vormt. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, omdat deze per soort en vaak per jaar kan verschillen. Van belang is of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum. Voor meeste soorten kan de periode tussen half maart en half juli worden aangehouden als broedseizoen. Bij uitvoering van de werkzaamheden in de periodes tussen half februari en half december wordt geadviseerd na te gaan of nog bewoonde nesten van de vroeg of laat in het seizoen broedende soorten zoals houtduif of Turkse tortel aanwezig zijn binnen het plangebied.

Vervolgstappen voor vogels (zonder jaarrond beschermde nesten) zijn niet aan de orde, mits rekening gehouden wordt met het broedseizoen. Het onderdeel vogels vormt daarmee geen belemmering voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

4.4 Amfibieën

Binnen het plangebied ontbreekt het aan permanent oppervlaktewater. Voortplanting van amfibieën binnen het plangebied is derhalve uitgesloten.

Op basis van het veldbezoek, terreinkenmerken en verspreidingsgegevens (NDFF, 2021) wordt overwintering van de in de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn en overige nationaal beschermde amfibieën uitgesloten. Binnen het plangebied is wel geschikt overwinteringsbiotoop aangetroffen voor algemene amfibieën zoals gewone pad of bruine kikker, deze kunnen verblijven in de strooisellaag, bladhopen of muizenholen onder de aanwezige groenelementen. Bij uitvoering van de plannen kunnen enkele exemplaren van deze soorten worden geschaad.

Voor de betreffende soorten geldt in voorliggende situatie in de provincie Overijssel vrijstelling van de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming, waardoor het nemen van vervolgstappen voor deze amfibieën niet aan de orde is. Wel geldt te allen tijde de zorgplicht (Wet natuurbescherming artikel 1.11). Hier kan onder meer invulling aan worden gegeven door bij het verwijderen van groenelementen in de actieve periode waarin amfibieën in het plangebied worden verwacht (april – oktober) één kant op te werken zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

4.5 Overige soortgroepen

Op basis van de terreinkenmerken, habitateisen en bekende verspreidingsgegevens wordt in het plangebied geen voortplanting of vaste verblijfplaatsen verwacht van beschermde reptielen, vissen en ongewervelden. Het nemen van vervolgstappen in het kader van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde voor deze soortgroepen.

5. Groene leefomgeving

Om de lokale biodiversiteit te versterken, wordt hieronder een aantal maatregelen ten behoeve van de groene leefomgeving voorgesteld. Deze maatregelen zijn gericht op de mogelijkheden binnen het huidige groen in het projectgebied.

5.1 Bomen, hagen, heesters

De aanplant van inheemse bomen, hagen en dichte en/of besdragende heesters kunnen het plangebied aantrekkelijk maken voor vogels en kleine grondgebonden zoogdieren. Dergelijke aanplant is geschikt als schuilplaats of nestlocatie en draagt bij aan het voedselaanbod. Ook insecten kunnen van de aanplant gebruikt maken als voedsel (nectar en stuifmeel). Onder inheemse bomen vallen soorten als zomereik, linde, beuk en gewone es. Bij hagen en heesters kan gedacht worden aan meidoorn, sleedoorn, lijsterbes, liguster, Gelderse roos en hondstroos (figuur 5.1).

Figuur 5.1 Links: Bij op sleedoorn. Rechts: Merel in haag (Foto's: Ecogroen).

5.2 Bloem- en kruidenrijke berm

Het aanleggen van bloem- en kruidenrijke perken of randzones kan bijvoorbeeld door het inzaaien met inheemse planten en zoveel mogelijk lokale zaadmengsels. Deze bloemen en kruiden leveren veel voedsel voor vogels en insecten. Door deze zones gefaseerd te maaien ontstaat variatie die de biodiversiteit ten goede komt. Daarnaast blijven er zo jaarrond voedsel en schuilplekken beschikbaar.

Figuur 5.2. Links: Kruidenrijk groenvak langs weg; rechts: gehakkelde aurelia en kleine vos op marjolein (Foto's: Ecogroen).

5.3 Vasthouden van gebiedseigen (regen)water

De aanleg van beplante wadi's of infiltratiestroken kan het verwerken van overtollig regenwater vergemakkelijken, waarbij water in de ondergrond wordt vastgelegd in plaats van dat het meteen doorstroomt naar het riool. Door water vast te houden in een gebied worden pieken met hoog water en droge periodes beter ondervangen. Een wadi vormt daarnaast een leefgebied voor diverse soorten planten en dieren. Door de aanwezigheid van beplanting en verschillende grondlagen wordt water vaak ook gefilterd voordat het grondwater bereikt.

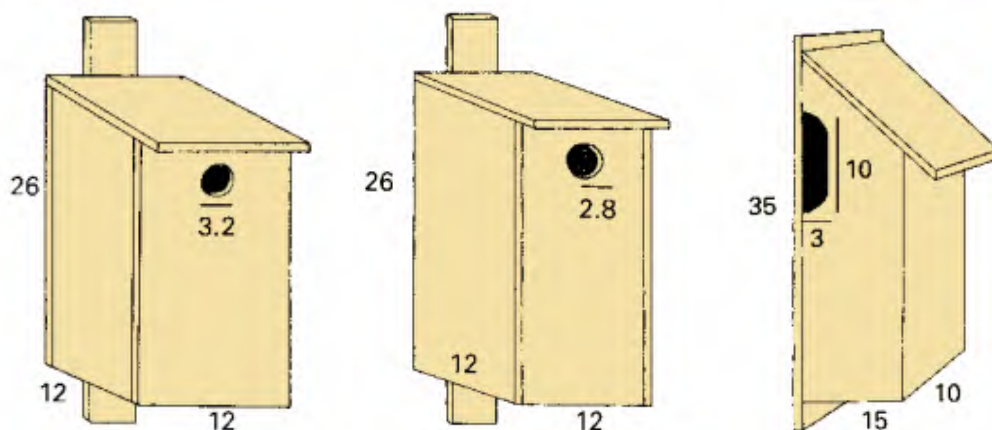

Figuur 5.3 Voorbeeld van een wadi in stedelijk gebied (Foto's: Ecogroen).

Door bij de aanleg van parkeerplaatsen gebruik te maken van semi-verharding in combinatie met grasbetonstenen heeft regenwater de mogelijkheid om in de bodem te infiltreren. Ook krijgt de parkeerplaats een groenere uitstraling.

5.4 Nestkasten

Veel vogelsoorten maken gebruik van nestkasten om in te broeden of om in te schuilen. In de omgeving van het projectgebied is voldoende groen aanwezig om te kunnen voorzien in nestmateriaal en voedsel voor jongen. Het ophangen van nestkasten voor algemeen voorkomende vogelsoorten, zoals pimpelmees, koolmees, winterkoninkjes, boomkruiper en boomklevers versterkt de biodiversiteit van het gebied. In figuur 5.4 wordt een aantal geschikte kasten weergegeven.

Figuur 5.4. Nestkasten voor koolmees (links), pimpelmees (midden) en boomkruiper (rechts). Bron: Vogelbescherming, 2021.

De nestkasten kunnen het beste met hun opening op het noorden/noordoosten gericht worden. Dit om te voorkomen dat neerslag inregent en de kasten niet de hele dag in de zon hangen. Geschikte locaties zijn te vinden aan de aanwezige bomen (vermijd hierbij eikenbomen i.v.m. eikenprocessierups: nestkasten worden door deze soort soms gebruikt om achter te nestelen wat extra overlast veroorzaakt). Hang de kasten op tenminste 2 meter hoogte. Kasten voor verschillende soorten dienen tenminste 3 meter uit elkaar te hangen. Indien enkel kasten voor één soort worden opgehangen, wordt een afstand van 10 meter tussen de kasten geadviseerd. Zo wordt territoriaal gedrag tussen vogels voorkomen.

Om de functionaliteit van nestkasten te garanderen, wordt een jaarlijkse schoonmaak in de winter aanbevolen. Hierbij wordt oud nestmateriaal verwijderd en kan de staat van de nestkasten ook met een worden gecontroleerd.

5.5 Verlichting

Houdt bij het plaatsen van straatverlichting rekening met de uitstraling naar de omgeving. Nachttactieve dieren als egels, nachtvinders en vleermuizen, maar ook slapende vogels bijvoorbeeld, hebben baat bij donkerte. Door alleen daar te verlichten waar nodig is en bewust te kiezen voor de juiste armatuur en lamphoogte, kunnen bepaalde (groene) delen van het plangebied donkerder blijven en worden voor deze soort(groep)en geschikte omstandigheden gecreëerd.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

BIJ12 (2017a). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. BIJ12, Utrecht. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017b). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. BIJ12, Utrecht. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017c). Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2017d). Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*. Versie 1.0, juli 2017.

BIJ12 (2021). Instructie gegevensinvoer voor AERIUS Calculator 2020. Versie 3.0 Januari 2021

Broekhuizen, S. K. Spoelstra, J.B.M. Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden, Leiden.

Commissie voor de milieueffectrapportage (2018). Onzekerheden in effectvoorspellingen. www.commissiemer.nl. Geraadpleegd 7 september 2021.

CROW (2018). Toekomstbestendig parkeren. Van parkeercijfers naar parkeernormen (December ed.). Ede

Gemeente Olst-Wijhe (2021a). Ruimtelijke verkenning herontwikkeling Tellegenschool Wijhe. Sacon, versie 15-4-2021.

Gemeente Olst-Wijhe (2021b). Wegenlegger. <https://www.olst-wijhe.nl/loketten/bijlagen/wegenlegger-olst-wijhe>. Geraadpleegd 29-9-2021.

NSL Monitoringstool (z.d.). <https://www.nsl-monitoring.nl/viewer/>. Geraadpleegd op 7 september 2021.

Overheid (2021a). Wet natuurbescherming. <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/>. Geraadpleegd 21 september 2021.

Overheid (2021b). Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). <https://wetten.overheid.nl/BWBR0030378/>. Geraadpleegd 21 september 2021.

Provincie Overijssel (2019). Lijst van nationaal beschermde soorten. (http://www.overijssel.nl/publish/pages/163396/lijst_nationaal_beschermde_soorten.pdf).

Scholten-Huizendveld, H.T. (2021). Soortenbescherming in Overijssel. Handreiking voor het aanvragen van een ont-heffing. Provincie Overijssel, rapport 2021/0043454.

Veldman, J., C. Troost. & A. Klink (2021). Brochure Soortenbescherming in Overijssel. Bunzing, egel, hermelijn en wezel. Provincie Overijssel, rapport 2021/0035915.

Vleermuisvakberaad (2021). Vleermuisprotocol 2021.

Internet

Atlas van Overijssel (<https://geo.overijssel.nl/viewer/app/master/v1>). Geraadpleegd 17 september 2021.

Gebiedendatabase Natura 2000 (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>). Geraadpleegd 17 september 2021.

NDFF (2021). Nationale Databank Flora en Fauna uitvoerportaal. <https://ndff-ecogrid.nl>. Geraadpleegd 17 september 2021.

RAVON.nl (website met soortinformatie over reptielen, amfibieën en vissen).

Sovon.nl (website met soortinformatie over vogels).

Vlinderstichting.nl (website met soortinformatie over vlinders en libellen).

Zoogdiervereniging.nl (website met soortinformatie over zoogdieren).

Bijlagen

Bijlage 1

AERIUS-berekening gebruiksfase

Bijlage 2

Aangetroffen natuurwaarden

Bijlage 3: Locaties tijdelijke vleermuizenkasten

